

Efektivní zdanění fyzických osob v zemích EU

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

doc. Ing. Petr David, Ph.D.

Václav Huk

Brno 2016

Na tomto místě bych rád poděkoval doc. Ing. Petru Davidovi, Ph.D. za odborné vedení, návrhy, připomínky a cennou pomoc při vypracování této závěrečné práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Efektivní zdanění fyzických osob v zemích EU** vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 16. května 2016

Abstract

Huk, V. Effective Taxation of Natural Persons in EU Member States. Bachelor thesis. Brno: Mendel University, 2016.

The bachelor thesis analyses taxation of employed natural persons in the European Union Member States, specifically in the sample selection. The thesis determines rates of effective taxation and tax progressivity of three typical households in nine Member States based on 2016 taxation facts. Calculations are performed on eleven income levels based on distribution of income in the society for each household. The comparison of determined values is conducted between different households in each country as well as in an international dimension. Emphasis is put on description of trends in tax progressivity in relation to the income level and households' specifics.

Keywords

Effective taxation, tax progressivity, personal income tax, employed persons

Abstrakt

Huk, V. Efektivní zdanění fyzických osob v zemích EU. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2016.

Bakalářská práce se zabývá efektivním zdaněním zaměstnaných fyzických osob v zemích Evropské unie, konkrétně v jejich výběrovém vzorku. V práci je stanovena míra efektivního zdanění a daňové progresivity pro tři typické domácnosti v devíti zemích EU na základě údajů o daňových systémech pro rok 2016. Výpočty jsou pro každou domácnost provedeny na jedenácti úrovních příjmů odvislých od rozdělení příjmu ve společnosti. Porovnání zjištěných hodnot je provedeno jak v rámci každého členského státu mezi jednotlivými domácnostmi, tak v mezistátním pojetí. Důraz je kladen na odůvodnění a popis trendů ve vývoji daňové progresivity v závislosti na výši příjmů a na nastavení vstupních předpokladů jednotlivých domácností.

Klíčová slova

Efektivní zdanění, daňová progresivita, daň z příjmů fyzických osob, zaměstnané osoby

Obsah

1	Úvod a cíl práce	11
1.1	Úvod	11
1.2	Cíl práce	12
2	Osobní důchodové daně v zemích Evropské unie	13
2.1	Zdanitelný důchod	13
2.2	Úprava zdanitelného důchodu.....	14
3	Daňová progresivita a efektivní zdanění	16
3.1	Druhy daňových sazeb osobních důchodových daní.....	17
3.2	Stanovení míry efektivního zdanění	18
3.2.1	Mikroekonomické způsoby stanovení míry efektivního zdanění.....	18
3.2.2	Makroekonomické způsoby stanovení míry efektivního zdanění.....	20
3.3	Determinace míry daňové progresivity.....	21
3.3.1	Ukazatele lokální daňové progresivity	21
3.3.2	Ukazatele intervalové daňové progresivity.....	22
3.3.3	Ukazatele globální daňové progresivity.....	23
4	Metodika stanovení míry efektivního zdanění a daňové progresivity	25
4.1	Výběr modelových domácností.....	25
4.2	Příjmová úroveň modelových domácností.....	26
4.3	Určení vzorku analyzovaných zemí.....	26
4.4	Výpočet efektivního zdanění a daňové progresivity.....	27
5	Míra efektivního zdanění a daňové progresivity ve vybraných státech EU	28
5.1	Dánsko.....	28
5.2	Belgie	30
5.3	Francie.....	34
5.4	Řecko.....	37
5.5	Švédsko	39
5.6	Česká republika.....	42

5.7	Rumunsko.....	44
5.8	Kypr.....	46
5.9	Bulharsko.....	48
6	Mezistátní porovnání míry efektivního zdanění a daňové progresivity	50
6.1	Mezistátní porovnání pro samostatně žijící dospělou osobu.....	51
6.2	Mezistátní porovnání pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti	53
6.3	Mezistátní porovnání pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti.....	55
7	Diskuze	57
8	Závěr	59
9	Použité zdroje	61
10	Seznam grafů	65
11	Seznam tabulek	67
A	Statistická data pro určení vzorku zkoumaných zemí	70
B	Úrovně příjmů ve vybraných zemích po kvantilech	71
C	Zjištěné hodnoty míry efektivního zdanění a daňové progresivity	72
D	Příklady výpočtů TW_L a PTO pro jednotlivé státy	78

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Daňové systémy daně z příjmů fyzických osob v členských státech Evropské unie jsou v současné době harmonizovány jen minimálně (např. smlouvami zamezující dvojí zdanění), tudíž se jedná o oblast s výrazně odlišnými charakteristikami napříč jednotlivými zeměmi. To dále podtrhuje fakt častých změn principů výpočtu daně a dalších odvodů sloužící jako nástroj k prosazování politických zájmů. Z těchto důvodů se jedná o dynamickou oblast, ve které se podmínky pro poplatníky daně mění v závislosti na místě zdaňování i na zkoumaném období.

Efektivní zdanění vysvětluje lépe než absolutní výše daňových sazeb dopad uvalené daně na příjmovou situaci poplatníků. Výpočet, který je v práci použit, zohledňuje kromě samotné daně z příjmů také výši odvodů na sociální respektive zdravotní pojištění (dále jako „sociální zabezpečení“) placeného jak zaměstnancem, tak zaměstnavatelem. Využití této metodiky umožňuje analyzovat daňový systém po komplexní stránce a určit skutečnou výši nákladů práce.

Vedle míry efektivního zdanění je v práci zjišťována také míra daňové progresivity. Tato veličina umožňuje v závislosti na dále zvoleném postupu analyzovat změny ve výši efektivního zdanění v rámci různých příjmových skupin. Aby byla co nejlépe postihnuta příjmová situace poplatníků v členských státech EU, je progresivita určována na deseti příjmových intervalech korespondujících s rozdělením příjmu ve společnosti.

Kromě rozdílných úrovní příjmů jsou dále zohledněna specifika jednotlivých typů domácností. Na základě údajů o výskytu různých druhů domácností v členských státech byly pro následující porovnání vybrány tři typické domácnosti. Těmi jsou: samostatně žijící dospělá osoba, dva dospělí s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti a dva dospělí s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti.

Pozornost je věnována také výběru vzorku zkoumaných zemí. Na základě porovnání údajů o poměru zaplacené daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení na HDP byl vybrán vzorek devíti členských států. Země byly na základě této metodiky seřazeny od té s největším poměrem po tu s nejmenším a vybrány tři z vrcholu intervalu (Dánsko, Belgie a Francie), tři z jeho středu (Řecko, Švédsku a Česká republika) a tři z jeho konce (Rumunsko, Kypr, Bulharsko).

V práci je teoreticky popsána problematika osobních důchodových daní a druhy jejich sazeb, zdanitelného důchodu a jeho úprav, způsoby stanovení míry efektivního zdanění a daňové progresivity. Dále se práce věnuje určení výše zmíněných charakteristik zkoumaných poplatníků a vzorku zkoumaných zemí. Na tuto kapitolu navazuje popis relevantních charakteristik daňových systémů vybraných států, jako nezbytná část pro provedení konkrétních výpočtů. Samotná míra efektivního zdanění a daňové progresivity je analyzována jak na úrovni jednotlivých států, tak v mezinárodním rozměru.

1.2 Cíl práce

Cílem této závěrečné práce je kalkulovat míry efektivního zdanění a daňové progresivity ve vybraných státech Evropské unie pro rok 2016 tak, aby byly výpočty relevantní pro co největší část populace členských států. Na základě těchto kalkulací dále provést jak vnitrostátní, tak mezistátní porovnání zjištěných hodnot. V neposlední řadě odpovědět na výzkumnou otázku, zda v zemích EU existuje vztah mezi výší výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení v poměru k HDP a progresivitou daňového systému. Na závěr pak také srovnat výsledky zjištěné v této práci s dosavadními poznatky o zkoumané problematice.

Ve vnitrostátním pohledu se práce zaměří zejména na zhodnocení změn míry efektivního zdanění a daňové progresivity v závislosti na změně hrubých příjmů zkoumaných poplatníků. Dále pak na rozdíly ve výsledcích pro jednotlivé modelové poplatníky. Vypočtené hodnoty budou analyzovány vzhledem k charakteristikám příslušných daňových systémů – bude poukázáno na důvody jednotlivých změn ve vývoji zjištěných hodnot (např. ve vztahu k nastavení příslušné daňové sazby či odpočtu od základu daně).

V mezistátním porovnání bude kladen důraz na odhalení podobností a naopak rozdílných prvků mezi zkoumanými daňovými systémy. Nepůjde však o to sledovat na první pohled znatelné prvky (jako např. použití progresivní či rovné daňové sazby), ale o porovnání vývoje zjištěných hodnot efektivního zdanění a daňové progresivity. Tato aplikace umožní porovnávat systémy vzhledem k tomu jak dopadají na jednotlivé poplatníky daně, nejen podle toho jak jsou v jejich legislativním rámci nastavené nominální daňové sazby či slevy a odpočty od základu daně. Při analýze zjištěných hodnot budou tedy vyzdvihnuty společné trendy a také odlišnosti v rámci systémů daně z příjmů fyzických osob jednotlivých členských států. Pokud budou takovéto trendy objeveny, bude zkoumána jejich příčina v daňových systémech – zda jde o typickou vlastnost konkrétní aplikace daňového systému (např. změna pásma klouzavé progresie) či zda jde jen o náhodnou podobnost.

V závěru práce bude odpovězeno na výše stanovenou výzkumnou otázku, tedy zda na základě poznatků, které uvedený výzkum nabízí, existuje vztah mezi výší výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení v poměru k HDP a progresivitou daňového systému. Dále bude zhodnocen přínos provedené analýzy vzhledem k dosavadním poznatkům ve zkoumané problematice. Vlastní výsledky práce budou s dosavadními poznatky konfrontovány. Prostor nebude chybět ani pro diskusi případných diferencí a zhodnocení použité metodiky práce.

2 Osobní důchodové daně v zemích Evropské unie

Osobní důchodové daně jsou považovány za nejdůležitější daně ve většině států světa a bezpochyby nejznámější daně moderních daňových systémů. Důvodů je více, konkrétně je to jejich viditelnost na výplatní pásce nebo v daňovém přiznání poplatníků, dále pak velká míra komplexnosti a ekonomické efektivity a v neposlední řadě pak jejich progresivita, která napomáhá při plnění redistribuční funkce daní a principu spravedlnosti rozdělení důchodů ve společnosti (Kubátová 2010, s. 162; Široký a kol. 2008, s. 122).

Osobní důchodové daně je v zemích Evropské unie možné nalézt jak ve formě daně z příjmů samotné, tak ve formě odvodů na sociální zabezpečení (v širším smyslu zahrnující i zdravotní pojištění). Konkrétní nastavení tohoto systému napříč jednotlivými státy se liší, z hlediska harmonizace zde můžeme hovořit o tzv. mírné harmonizaci, tedy existenci smluv o zamezení dvojího zdanění a další spolupráci na administrativní úrovni (Nerudová 2014, s. 198-306).

Nadnárodní úprava v zemích EU je uplatňována v oblasti zajištění rychlé výměny informací mezi daňovými správami členských zemí, a to konkrétně Směrnicí Rady č. 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a zrušení směrnice 77/799/EHS. Dále pak v oblasti vymáhání pohledávek Směrnicí Rady 2010/24/EU ze dne 16. března 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (Nerudová 2014, s. 151-152; Směrnice č. 2011/16/EU; Směrnice č. 2010/24/EU).

2.1 Zdanitelný důchod

K dosažení co největší spravedlnosti při uvalení osobní důchodové daně by taková daň měla zahrnout co možná největší množství různých důchodů, které občané na daném území pobírají. Jelikož daňoví poplatníci nepobírají pouze peněžní důchody, cílem je, aby jedinci, jimž plynou důchody z různých zdrojů, byli zdaňováni stejně. Těmito důchody mohou být peněžní částky, ale také příjmy nepeněžního charakteru jako naturální požitky či příjmy jiného (nepeněžního) charakteru. Požadavek na stejné zdanění důchodů z různých zdrojů byl vznesen již Adamem Smithem v podobě výroku „Nezáleží na tom, zda je důchodem renta, zisk či mzda“. V obecnějším pojetí potom můžeme chápat osobní důchod jako přírůstek schopnosti uspokojovat osobní potřeby za určité období (Kubátová 2010, s. 169; Široký a kol. 2008, s. 123).

Ve snaze postihnout osobní příjem důchodovou daní komplexně musí zákonodárce na důchody uvalit syntetickou daň, která vzhledem ke své zákonné úpravě bude dopadat na různé druhy příjmů jednotně. Mělo by být jedno, z jakého zdroje důchod pochází (zda jde o příjem pracovní či kapitálový). Předmětem takovéto daně je důchod nabytý za určité (zdaňovací) období. Osobní důchodová daň je tedy daní tokovou, jelikož je konstruována na přírůstkovém principu (dopadá na změny v příjmech poplatníka za určité zdaňovací období) (Široký a kol. 2008, s. 123).

Za komplexní pojetí zdanitelného důchodu lze považovat zohlednění:

- peněžních důchodů – peněžních příjmů zaměstnanců a OSVČ,
- nepeněžních důchodů (např. naturálních) – ve formě zaměstnaneckých benefitů či jiných naturálních příjmů; v praxi se často nezdaňují nebo jsou od daně osvobozeny,
- imputovaných důchodů (imputované renty, výroby pro vlastní potřeby, volného času jako ekvivalentu důchodu) – příjmů plynoucích z netržních aktivit; v některých státech je imputovaná renta zahrnuta do daňových základů,
- nerealizovaných důchodů (kapitálových výnosů) – mezi tyto patří nárůst bohatství poplatníka, který si poplatník přičítá k dobru, ale prozatím nerealizuje jejich proplacení (např. nárůst hodnoty držení kapitálu); často jsou rozlišovány krátkodobě a dlouhodobě držená aktiva, kde jsou krátkodobě držená aktiva zdaňována a dlouhodobě držená od daně osvobozena (Kubátová 2010, s. 170-171).

Zahrnutí jiných než peněžních příjmů do zdanitelného důchodu bývá však v praxi obtížné. V dnešní době proto převládá praxe zdaňování realizovaných peněžních důchodů. Největší podíl na výnosu osobní důchodové daně mají důchody pracovní (cca 75 % všech zdanitelných příjmů), dále pak důchody z podnikání, nájemné, veřejné penze a realizované kapitálové výnosy (Kubátová 2010, s. 171).

2.2 Úprava zdanitelného důchodu

Ve většině vyspělých států je základem pro výpočet osobní důchodové daně souhrn všech zdanitelných příjmů, který je následně snížen o slevy na dani (daňový zápočet), nezdanitelné části základu daně (daňové úlevy) a odčitatelné položky (Kubátová 2010, s. 172; Široký a kol. 2008, s. 124). Konkrétní specifika daňových systémů (daňových úlev či uplatnění manželského splittingu¹) se napříč státy Evropské unie liší. V rámci EU nacházíme systémy s různou úrovní komplikovanosti výpočtu daňové povinnosti, tedy počtu daňových pásem, standardních a nestandardních daňových úlev atp. (Nerudová 2014, s. 198-306)

Právě daňové úlevy jsou příčinou přílišné komplikovanosti daňových systémů, jejich neprůhlednosti a také z toho plynoucí možnosti daňových úniků. Tyto důvody vedly k tomu, že v druhé polovině 80. let a počátku 90. let byla napříč vyspělými státy tendence daňové systémy zjednodušovat. Podobně i ve transformujících ekonomikách byly nejdříve uplatněny osobní důchodové daně s malým množstvím úlev, jejich počet byl však s postupem času zvětšován. Důvodem zde mohou být makroekonomické politiky vlád, tedy snaha podpořit různé aktivity občanů (např. spoření na důchod), či politické a lobbistické tlaky (Kubátová 2010, s. 175).

¹ Manželský splitting je rozdělení příjmů mezi manžely či členy domácnosti buď tak, že všichni mají stejný důchod, nebo jiným poměrem. Odstraní se tak nespravedlnosti způsobené progresivními daňovými sazbami mezi domácnostmi s různou strukturou příjmů (Kubátová 2010, s. 170).

Daňové úlevy jsou částky vyňaté ze základu daně, tedy odečtením částky v nominální podobě. Od daně vypočtené z takto určeného základu jsou dále odečteny slevy na dani. Všechny tyto faktory mají vliv na efektivní sazby daně, jelikož svou aplikací ovlivňují celkové daňové zatížení (Široký a kol. 2008, s. 125).

V kontextu *standardních úlev*, jež jsou běžné ve většině států, můžeme hovořit o výhodách, které se vztahují na všechny poplatníky daně a nezávisí na skutečných výdajích osob (Kubátová 2010, s. 171). Uplatnit je tedy můžeme z důvodu samotné existence osoby (Široký a kol. 2008, s. 125). Příkladem může být sleva na poplatníka známá z českého daňového systému. Díky ní se daň naplatí do výše 24 840 Kč za rok, pokud je daňová povinnost vyšší než tato částka, sleva se od ní odečte (Zákon č. 586/1992 Sb.). Dalšími příklady používaných standardních úlev jsou dle Kubátové (2010, s. 172): „odečty nákladů na dosažení příjmů, úlevy pracovních důchodů, úlevy na manželku/manžela, odčitatelné položky a jiné úlevy na vyživované děti, úlevy na invaliditu, odčitatelné příspěvky na sociální pojištění, úlevy pro staré lidi, úlevy na hospodyně a pečovatelky o děti nebo úlevy na závislé osoby“.

Za *nestandardní úlevy* potom považujeme odčitatelné položky, které závisí na skutečných výdajích. Ty bývají také standardně limitovány do určité maximální částky. Často jsou využívány k podpoře určité státem preferované činnosti poplatníků, jako například spoření v určitém typu fondů či investování do konkrétních oblastí. (Kubátová 2010, s. 172; Široký a kol. 2008, s. 125). Z českého daňového řádu můžeme v tomto případě použít jako příklad odpočet za životní pojištění. Poplatník spořicí ve fondu životního spoření může od základu daně odečíst hodnotu plateb takto odvedených až do výše 12 tis. Kč za rok (Zákon č. 586/1992 Sb.). Kubátová (2010, s. 173) uvádí také další příklady nestandardních úlev, a to konkrétně: „odčitatelnost úroků placených z určitých druhů úvěru, příspěvky na penze, úlevy při výplatách pojistného na dožití, úlevy na lékařské výdaje, úlevy při poskytnutí příspěvků na charitativní účely, úlevy na investice a úlevy na pracovní důchody“.

3 Daňová progresivita a efektivní zdanění

Rozdíly v míře zdanění různých příjmových skupin jsou považovány za jeden ze základních kamenů moderní demokraticko-kapitalistické společnosti. Jeho rozšíření napříč vyspělými státy je patrné zejména po 2. světové válce, kdy byl ve vyspělých zemích společensky přijat konsenzus o tom, že by stát měl zajistit všem svým občanům alespoň minimální životní standard. To je samozřejmě spojeno s nutností takového příspěvku financovat vyšší daňovou zátěží obyvatelstva (Blum a Kalven 1952, s. 417). Dle standardní definice je daň progresivní daní, pokud dochází s růstem hrubého příjmu k růstu průměrné daňové sazby (Kinkor 1994, s. 455). Dle způsobu rozdělení daňového břemene mezi různé příjmové skupiny lze daňové systémy rozdělit na:

- regresivní – daňové břemeno dopadá ve větší míře na poplatníky s menšími příjmy,
- proporcionální – míra zdanění je rozdělena mezi poplatníky úměrně jejich důchodu,
- progresivní – daňové břemeno je ve větší míře přeneseno na poplatníky s vyššími příjmy (Vančurová 2013, s. 44).

Použitý typ daně není určený pouze nominální sazbou daně, ale také dalšími vlastnostmi daňových systémů (odpočty od základu daně, slevami na dani atp.), proto je třeba distribuční účinky daně měřit (Vančurová 2013, s. 44). Měření daňové progresivity lze provést různými způsoby. Ty se liší jak po stránce ekonomické (sledované faktory), tak po stránce matematické (použité metody). Zkoumáním daňové progresivity a efektivního zdanění se mimo dalších zabývají publikace Eurostatu (Eurostat 2015, Taxation trends in the European Union) a OECD (OECD 2016, Taxing Wages). Z autorů akademických prací zpracovaných v posledních letech můžeme uvést práce Kohoutové (2014), Reichmanna (2013), Šantrůčka (2013), Urbana (2014), Váňové (2015).

Pro výpočet daňové progresivity je důležitý pojem efektivní zdanění. To lze charakterizovat jako průměrnou daňovou sazbu, definovanou jako procentní podíl daňové povinnosti na hrubém příjmu (Friedrich, Maková a Široký 2012, s. 4). V této práci bude dále konkrétně rozebírána efektivní daňová sazba daně z příjmů fyzických osob, kde budou do výpočtu zahrnuty i odvody na sociální zabezpečení (chápané v širším smyslu, zahrnující i zdravotní pojištění, pokud je uvaleno jako samostatný příspěvek).

Dle daňové teorie je rozlišována progresivita lokální (bodová), intervalová a progresivita globální (Kubátová 2010, s. 113). Lokální progresivita hodnotí změnu průměrné sazby v jednom bodě, intervalová progresivita pak mezi dvěma body na zjištěné stupnici příjmů. Globální progresivita hodnotí progresi v celém průběhu analyzované funkce (Kinkor 1994, s. 455). Při určování globální progresivity osobních důchodových daní se vychází z Lorenzovy křivky rozdělení důchodů (Vančurová 2013, s. 47).

3.1 Druhy daňových sazeb osobních důchodových daní

Jak bylo již uvedeno výše, daňové systémy se dělí mezi regresivní, proporcionální a progresivní. Stejně dělení se nabízí u daňových sazeb samotných (tedy ne celkové vlastnosti systému, ale pouze základního vzorce, podle kterého je vypočtena daňová povinnost ze základu daně bez započtení odpočtů a slev na dani).

V případě *progresivní daňové sazby* je nutno rozlišovat progresi stupňovitou a progresi klouzavou. V případě stupňovité progresse se důchod vždy dle dané výše zařadí do příslušného daňového pásma. V tom je důchod zdaňován v celé výši. Zároveň to vede k problému pro příjmy poblíž hranice změny daňového pásma, kdy v určitých případech může zvýšení základu daně způsobit pokles čistého důchodu (Kubátová 2010, s. 177).

Tento problém pak klouzavá progresse řeší tak, že se vyšší daňovou sazbou zdaňuje pouze ta část základu daně, která přesáhne mezní hranici. Pokud se hranice daňových pásem A a B nachází na úrovni 100 000 Kč základu daně, v případě výše daňového základu 101 000 Kč se vyšší daňovou sazbou zdaní pouze 1000 Kč, 100 000 bude zdaněno sazbou nižší. Z výše popsaných důvodů plyne výrazně větší vhodnost využití klouzavé progresse, zejména ve vztahu k motivaci ekonomických subjektů zvyšovat svůj hrubý příjem (Kubátová 2010, s. 177). Příklad klouzavé progresse se nachází i v českém daňovém systému, a to konkrétně v uplatnění tzv. solidárního zdanění osob s vysokými příjmy (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Dalším možným způsobem nastavení daňové sazby je uplatnění *rovné daně*. Prosazována je zejména odpůrci progresivního zdanění. Důvodem je to, že progresivní daňová sazba působí jako demotivační prvek v ekonomickém systému z pohledu ekonomických subjektů ve vztahu k jejich ekonomické aktivitě (hovoříme o tzv. „trestání“ jednotlivců za jejich pracovitost). Progresivní daňová sazba zvyšuje také inklinaci k daňovým únikům. Rovná daň v původní podobě² také vylučuje existenci daňových úlev a dalších výjimek, uvažuje pouze existenci nezdanitelného minima. Toto vede ke snížení administrativní zátěže a k poklesu složitosti vyplňování daňového přiznání (Široký a kol. 2008, s. 132).

Je nutno podotknout, že ani rovná daň není daňovým systémem, kde každý poplatník zaplatí stejnou procentuální částku ze svého důchodu. Ve skutečnosti při uplatnění částky nezdanitelného minima zaplatí nízkopříjmoví poplatníci na dani menší procentní podíl základu daně než ti s příjmy vyššími. V případě extrémně malých příjmů je odvedená daň rovna nule. Koncept rovné daně tedy ve skutečnosti je pouze systémem s rovnou sazbou daně, ale rozdíl oproti progresivním daňovým sazbám je zde i tak patrný (Široký a kol. 2008, s. 132).

V systému *regresivní daňové sazby* platí poplatníci s vyššími příjmy menší procentní daň než poplatníci s příjmy nižšími. Tento systém se příliš neuplatňuje, zejména kvůli tomu, že ho většina společnosti považuje za nespravedlivý (Nichols a Wempe 2010, s. 1).

² Poprvé s ní přišli začátkem 80. let 20. století američtí ekonomové Robert Hall a Alvin Rabushka (Široký a kol. 2008, s. 132).

Zvláštním případem daňových sazeb je *negativní důchodová daň*. Tento model lze nejlépe popsat v kontrastu ke klasické (pozitivní) důchodové dani, kde množství peněz odvedených jako daňové platby stoupá s rostoucím důchodem. Množství přidělených státních prostředků stoupá se snižujícím se důchodem. V případě negativní důchodové daně se hovoří o tzv. obrácených daňových platbách, v rámci kterých stát přispívá daňovému poplatníkovi místo toho aby poplatník státu peníze odváděl. Určitý finanční obnos je poplatníkovi garantován i v případě nulového důchodu. Ten se pozvolně snižuje až do dosažení úrovně příjmů, kdy poplatník již žádný daňový bonus nedostává. Na této úrovni příjmů také poplatník neplatí žádnou daň (Moffitt 2003, s. 553).

3.2 Stanovení míry efektivního zdanění

Výše popsané druhy daňových sazeb důchodových daní ovlivňují daňovou progresivitu pouze částečně. Velký vliv na progresi daného systému důchodové daně mají právě daňové úlevy a slevy na dani (Kinkor 1994, s. 455). Abychom bylo možné porovnat progresivitu daňových systémů v mezinárodním rozměru, bude využito metody výpočtu efektivního zdanění.

Soudobá literatura hovoří o několika různých způsobech stanovení míry efektivního zdanění. Níže popsané vychází z metodik v současnosti využívaných OECD a EU (Pavel 2005, s. 5). Ty můžeme dále rozlišit na přístupy mikroekonomické a makroekonomické (Vítek 2008, s. 177-197).

3.2.1 Mikroekonomické způsoby stanovení míry efektivního zdanění

V rámci mikroekonomických způsobů stanovení míry efektivního zdanění se praxe zaměřuje na analýzu situace jednotlivých poplatníků, případně jejich skupin. Analyzovat lze jak situaci poplatníků reálných (tzv. mikrosimulační modelování³), tak fiktivních (typových). Analýza typových poplatníků (či domácností) je populární pro svou jednoduchost, srozumitelnost a také pro možnost zopakovat ji se stejnými vstupními podmínkami v různých daňových systémech (Pavel, Vítek a kol. 2010-2011, s. 13). V rámci mikroekonomických způsobů lze uvést následující indikátory:

1. **ATR_L** – *Průměrné daňové a odvodové zatížení práce* popisují Pavel a Vítek (2005, s. 480) jako procentní podíl celkového hrubého příjmu, který odvede poplatník státu ze své hrubé mzdy na dani z příjmů a odvodech na sociální zabezpečení. Vyjádřit lze takto:

$$ATR_L = \frac{IT+SSC_{EE}}{GEI}$$

³ Mikrosimulační modelování spočívá ve vypočítávání ukazatelů pro jednotlivé domácnosti zachycené ve výběrovém vzorku. Výhodou je zachycení konkrétní struktury společnosti, nevýhodou pak nákladnost a administrativní náročnost (Pavel, Vítek a kol. 2010-2011, s. 13).

IT – daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
 SSC_{EE} – pojistné na sociální zabezpečení placené zaměstnancem,
 GEI – hrubý důchod (hrubá mzda) zaměstnance.

2. **AETR_L** – *Průměrná efektivní sazba daně z pracovních příjmů* vyjadřuje, jak uvádí ve své práci Pavel a Vítek (2010-2011, s. 12), „čistou pozici pracujícího poplatníka (domácnosti) z hlediska daně z příjmů (a také zákonného pojistného)“. Rovněž uvádí, že pokud je hodnota kladná, je poplatník čistý plátce daně z příjmů. Hodnota záporná potom znamená, že poplatník z veřejných rozpočtů dostává více, než do nich odvádí. Do tohoto ukazatele jsou kromě proměnných popsanych výše v rámci ukazatele ATR_L zahrnuty také transfery státu občanům:

$$AETR_L = 1 - \frac{NEI}{GEI}$$

Ukazatel můžeme dále dekomponovat a to na:

$$AETR_L = 1 - \frac{GEI - IT - SSC_{EE} + SB}{GEI}$$

NEI – čistý důchod (čistá mzda) zaměstnance,
 SB – suma státních transferů přijatých poplatníkem.

3. **TW_L** – *Daňový klín*, definuje Vítek (2008, s. 192), jako klín „mezi celkovými náklady zaměstnavatele na pracovní sílu a čistou mzdou zaměstnance“. V kontrastu s ukazatelem ATR_L daňový klín ve svém výpočtu zohledňuje také pojistné na sociální zabezpečení placené zaměstnavatelem. Takto vymezený klín se vypočte jako „podíl součtu osobního zdanění příjmů ze zaměstnání, pojistného zaměstnanců a zaměstnavatelů a daně z mezd k součtu objemu mezd, pojistného placeného zaměstnavatelem a daně z mezd“:

$$TW_L = \frac{IT_L + SSC_{EE} + SSC_{ER} + PT_{ER}}{GEI + SSC_{ER} + PT_{ER}}$$

SSC_{ER} – pojistné na sociální zabezpečení placené zaměstnavatelem,
 PT_{ER} – daň z mezd placená zaměstnavatelem (pokud je uvalena).

4. **METR (EP)** – *Mezní efektivní daňová sazba* udává, dle Pavla, Vítka a kol. (2010-2011, s. 11-12), o kolik se zvýší částka zaplacená na dani z příjmů a o kolik se sníží hodnota přijatých transferů, pokud se hodnota příjmu zvýší o jednotku. Tento ukazatel se využívá pro analýzu motivace domácností ke zvyšování pracovního úsilí.

$$METR (EP) = 1 - \frac{\Delta NEI}{\Delta GEI}$$

Pokud je hodnota ukazatele větší než jedna, znamená to, že se po zvýšení hrubého příjmu čistý příjem sníží. Takováto situace je pro poplatníka i pro ekonomiku nežádoucí, jelikož se poplatník nachází v tzv. „pasti chudoby“, kde ho nic nemotivuje zvyšovat svou nabídku práce za účelem zvýšení hrubého důchodu (Pavel 2005, s. 8).

3.2.2 Makroekonomické způsoby stanovení míry efektivního zdanění

V kontrastu k mikroekonomickým způsobům stanovení míry efektivního zdanění se ty makroekonomické soustředí na analýzu daňového systému jako celku. Nezhledňují tedy specifika jednotlivých poplatníků (domácností), ale mohou sloužit pro porovnání na úrovni států či jiných celků (Pavel, Vítek a kol. 2010-2011, s. 13).

1. τ_l – *Efektivní sazba daně z pracovních příjmů*, neboli také sazba $AETR_L$ v makroekonomickém pojetí, je vypočtena za využití systému OECD (revenue statistics) a proměnných ze statistik národních účtu. Tento index umožňuje stanovit efektivní sazbu daně v ekonomice jako celku. Zahrnuje v sobě také vliv pracovních příjmů podnikatelů (které zahrnují rovněž odměnu za práci) (Vítek 2008, s. 179).

Za využití metodiky specifikované ve své práci Careyiem a Tchilinguirianem (2000, s. 7-9) se efektivní sazba daně z pracovních příjmů vypočte jako:

$$\tau_l = \frac{(\tau_h * W + 2000 + 3000)}{W + 2200}$$

kde

$$\tau_h = \frac{1100}{OSPUE + PEI + W}$$

W – mzdy ze závislé činnosti,

$OSPUE$ – čistý výnos z činnosti OSVČ,

PEI – úroky, dividendy a příjmy z investic,

1100 – daň z příjmů, zisku a nabytí kapitálu jednotlivců nebo domácností,

2000 – celkové příspěvky na sociální zabezpečení,

2200 – příspěvky na sociální zabezpečení placené zaměstnavateli,

3000 – celkový objem daně z příjmů fyzických osob (jak zaměstnanců tak OSVČ).

2. ITR_L – *Implicitní sazba daně z práce*, jak ji popisuje Vítek (2010, s. 180-181), „měří podíl výnosu osobní důchodové daně ze závislé činnosti, daní z mezd a povinného pojistného (celkového zdanění práce) na celkovém objemu náhrad/příjmů zaměstnanců v ekonomice“.

Ukazatel v sobě zahrnuje jak příjmy ze zaměstnání, tak i ostatní příjmy z práce. Vypočtené hodnoty lze interpretovat jako „průměrné efektivní daňové břemeno dopadající v celé ekonomice na pracovní příjmy“. Za využití údajů zjištěných dle metodiky ESA95 lze implicitní sazba daně z práce vypočítat následovně:

$$ITR_L = \frac{(D51A+D51C1)+D29C+D61111+D61121+D51A+D51C1+D61131}{D1+D29C}$$

(D51A+D51C1) – výnos daní z příjmů jednotlivců a domácností získaných z práce,

D29C – výnos daně z objemu mezd,

D61111 – výnos povinného pojistného na sociální zabezpečení placeného zaměstnavateli,

D61121 – povinné pojistné placené zaměstnanci na sociální zabezpečení a ostatní příjmy (ne-zaměstnanecké),

D51A+D51C1 – výnos daní z příjmu jednotlivců a domácností ze sociálních transferů a penzí (včetně kapitálových zisků),

D61131 – povinné pojistné placené OSVČ a osobami, které nejsou zaměstnané

D1 – kompenzace zaměstnancům,

D29C – mzdy a daně z objemu mezd.

3. **Podíl výnosů daní uvalených na příjmy z práce k celkovým daňovým příjmům nebo k HDP**, do kterého lze pro komplexní pohled zahrnout i výnosy z pojistného na sociální zabezpečení (Vítek 2008, s. 183-186).

3.3 Determinace míry daňové progresivity

Na rozdíl od míry efektivního zdanění, která udává, kolik ze svého příjmu daňový poplatník zaplatí na dani, ukazatele daňové progresivity mluví o rozdílnosti daňové zátěže jednotlivých poplatníků vzhledem k výši jejich příjmů. Tyto dva rozdílné způsoby používáme jak k mezinárodnímu, tak k intertemporálnímu porovnání daňových systémů (Kinkor 1994, s. 455). Oproti efektivnímu zdanění, které je veličinou statickou, je daňová progresivita stanovována na určitém důchodovém intervalu, jedná se tudíž o veličinu tokovou (Friedrich, Maková a Široký 2012, s. 5).

Způsoby stanovení míry efektivního zdanění byly popsány výše. Ukazatele daňové progresivity lze dle principu jejich stanovení rozčlenit do třech skupin, a to na ukazatele progresivity lokální (bodové), intervalové a globální (Kubátová 2010, s. 113).

3.3.1 Ukazatele lokální daňové progresivity

Ukazatele lokální progresivity daní je možno stanovit pouze na základě existence spojitě funkce průměrné daňové sazby $t(y) = f(y)$, kde y je důchod a znalosti hodnoty její derivace v bodě (Kubátová 2010, s. 113). Spojitou funkci můžeme získat na základě regresního odhadu. Progresivní daň se nachází v bodech, kde je důchodová elasticita daňové sazby větší než jedna. Pokud je rovna jedné, jedná se o daň proporcionální. Regresivní je daň v bodech, kde je důchodová elasticita daňové sazby menší než jedna (Kubátová 2010, s. 114; Vančurová 2013, s. 45).

Jeden z možných indexů pro stanovení lokální daňové progresivity uvádí Kakwani, níže je uveden jeho popis publikovaný Vančurovou (2013, s. 45-46). Konkrétně jde o derivaci funkce průměrné sazby:

$$I = \frac{dt(y)}{dy} = \frac{m(y)-t(y)}{y}$$

kde $t(y)$ je funkce průměrné daňové sazby a $m(y)$ je funkce marginální daňové sazby. Index může nabývat hodnot $-\infty$ až ∞ . Čím větší je jeho hodnota, tím větší je daňová progresivita samotná.

3.3.2 Ukazatele intervalové daňové progresivity

Vzhledem k obtížnosti stanovení funkčního předpisu průměrné daňové sazby se v praxi používají ukazatele intervalové progresivity. Pro jejich výpočet postačuje znát daňové zatížení a velikost důchodu alespoň ve dvou bodech škály důchodu (Kubátová 2010, s. 115). Níže uvedeme 3 způsoby stanovení intervalové progresivity, jak je definují a popisují Friedrich, Maková a Široký (2012, s. 5-6).

1. **PAR** – *Progresivita průměrné sazby* měří poměr mezi změnou průměrné daňové sazby a změnou příjmů:

$$PAR = \frac{\frac{\Delta T}{Y}}{\Delta Y} = \frac{\frac{T_j - T_{j-1}}{Y_j - Y_{j-1}}}{Y_j - Y_{j-1}}$$

Body j a $j-1$ vyjadřují krajní body příjmového intervalu, na kterém je daňová progresivita měřena. Pokud je daň proporcionalní, je hodnota ukazatele PAR rovna nule.

2. **PTO** – *Progresivita daňové povinnosti* vyjadřuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním. V případě proporcionalní daně nabývá ukazatel hodnoty jedna. Určen je následovně:

$$PTO = \frac{\frac{\% \Delta T}{\% \Delta Y}}{\frac{T_j - T_{j-1}}{Y_{j-1}}} = \frac{\frac{T_j - T_{j-1}}{Y_j - Y_{j-1}}}{\frac{T_j - T_{j-1}}{Y_{j-1}}}$$

3. **PEAT** – *Progresivita příjmu po zdanění* měří elasticitu příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním. Pro proporcionalní daň má podobně jako ukazatel *PTO* hodnotu jedna. Nabývá však opačných hodnot pro progresivní a regresivní daňové zatížení, jak je dále uvedeno v *tabulce č. 1*. Ukazatel *PEAT* se vypočte jako:

$$PEAT = \frac{\% \Delta(Y-T)}{\% \Delta Y} = \frac{\frac{(Y_j - T_j) - (Y_{j-1} - T_{j-1})}{(Y_{j-1} - T_{j-1})}}{\frac{Y_j - Y_{j-1}}{Y_{j-1}}}$$

Přehled hodnot jednotlivých indexů vzhledem k progresivitě daňového zatížení najdeme v následující tabulce:

Tab. 1 Interpretace hodnot ukazatelů intervalové progresivity

Daň	Hodnota		
	PAR	PTO	PEAT
Proporcionální daň	0	1	1
Progresivní daň	>0	>1	<1
Regresivní daň	<0	<1	>1

Zdroj: Friedrich, Maková a Široký 2012, s. 6

3.3.3 Ukazatele globální daňové progresivity

Stanovování míry globální progresivity nejčastěji vychází z Lorenzovy křivky, respektive hodnoty Giniho koeficientu. Rozhodující je tedy kumulativní proporce příjmů v závislosti na kumulativní proporcii plátů daně. Progresivita se tak stanovuje v celém rozsahu zdanitelných důchodů (pro celou ekonomiku a ne jen pro jednotlivé modelové poplatníky) (Kubátová 2010, s. 115). Níže uvedeme celkem tři indexy, jak je uvádí a popisuje ve své práci Kinkor (1994, s. 457-459).

1. **Musgrave a Thinův index** (dále jako M) je odvozen od Lorenzovy křivky před a po zdanění, konkrétně od hodnot Giniho koeficientu v obou případech. Čím vyšších hodnot M nabývá (může nabýt hodnot 0 až ∞), tím větší je i daňová progresivita. Pokud označíme Giniho koeficient před zdaněním jako G a koeficient po zdanění jako G^* , můžeme psát:

$$M = \frac{1-G^*}{1-G}$$

Nevýhodou indexu M je jeho závislost „nejen na rozložení daňového břemene mezi poplatníky, ale i na jeho celkové výši (celkové průměrné daňové sazby)“.

2. **Kakwaniho index** (dále jako K) je konstruován za využití tzv. křivky koncentrace, jež popisuje rozdělení daňového břemene mezi poplatníky. Pokud označíme G jako Giniho koeficient klasické Lorenzovy křivky a C jako Giniho koeficient křivky koncentrace, vypočteme index následovně:

$$K = C - G$$

Velikost daňové progresivity je tím větší, čím roste index K . Pokud nabývá hodnoty rovné nule, je daň proporcionální. Kakwani se konstrukcí tohoto indexu snažil odstranit vadu indexu M , a to konkrétně jeho závislost nejen na míře progresivity, ale také na míře nerovnosti před zdaněním a míře celkového průměrného daňového zatížení. Poukazuje na to, že hodnoty indexu M mohou být výrazně ovlivněny například velikostí daňových sazeb. Index K je podle něj od takovýchto vlivů očištěn.

3. **Suitsův index** (dále jako S) měří „závislost kumulativní proporce daňové povinnosti na kumulativní proporcii příjmů před zdaněním“. Pokud by byl daňový systém proporcionální, odpovídala by proporce daňové povinnosti kumulativní

proporci příjmů. Jestliže se křivka daňové povinnosti⁴ odchýlí od křivky rovného rozdělení mezi kumulativní proporcí daňové povinnosti a příjmů, je daň progresivní. Pokud plochu mezi těmito dvěma křivkami nazveme s , můžeme psát:

$$S = \frac{s}{1/2} = 2s$$

Podobně jako index K , je i index S indiferentní vůči velikosti celkového daňového zatížení. Vzhledem k principu jejich konstrukce však dochází k odlišnému hodnocení daňové progresivity.

⁴ nazývána také Suitsovou křivkou (Formby, P., Seaks, T., Smith 1981, s. 1017)

4 Metodika stanovení míry efektivního zdanění a daňové progresivity

Pro stanovení míry efektivního zdanění byla v této práci zvolena metoda využití tzv. modelových domácností. Z hlediska determinace daňové progresivity byla zjišťována tzv. intervalová progresivita popsaná výše. Nakonec bylo potřeba vybrat i konkrétní země, ve kterých bude výzkum proveden. Pro výběr porovnávaných domácností, konkrétních příjmových intervalů i reprezentativního vzorku zemí, bylo využito dat dostupných od Statistického úřadu EU – Eurostatu.

4.1 Výběr modelových domácností

Pro určení vhodných modelových domácností (poplatníků daně z příjmů fyzických osob) bylo využito statistiky Household characteristics by type of household (Eurostat 2015), konkrétně dat pro EU28 z roku 2010. Důraz byl kladen na podíl různých typů domácností na celkovém vzorku populace. Konkrétně byly vybrány následující domácnosti:

- samostatně žijící dospělá osoba,
- dva dospělí s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti,
- dva dospělí s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti.

Tento výběr byl podložen následujícími daty, jednotkou byl výše zmíněný procentní podíl domácností na celkovém rozložení populace:

Tab. 2 Procentní podíl domácností dle jejich typu

Geografie	1 dospělý	1 dospělý vyživující cí děti	2 dospělí	2 dospělí vyživující cí děti	3 a více dospělých	3 a více dospělých vyživující cích dětí
EU 28	29,72 %	4,37 %	28,52 %	23,53 %	8,65 %	5,20 %

Zdroj: Eurostat 2015, Household characteristics by type of household

Dále bylo potřeba určit, kolik dětí má být v modelové domácnosti dvou společně žijících osob s vyživovanými dětmi. Ze stejné statistiky byl proto použit údaj o průměrné velikosti této domácnosti, který je 3,74. Z tohoto můžeme vyvodit, že taková domácnost má průměrně 1,74 dětí. Proto bylo s touto domácností pracováno jako s domácností dvou dospělých a dvou vyživovaných dětí.

Pro domácnosti složené ze dvou dospělých osob (ať už s dětmi nebo bez) byl také stanoven předpoklad rozdílnosti příjmů obou z partnerů. Tento rozdíl byl stanoven na základě údajů o průměrných příjmech osob v EU 28 z roku 2014 (Eurostat

2015, Mean and median income by age and sex). Pro všechny příjmové úrovně těchto domácností bylo stanoveno, že se na příjmu rodiny podílí muž 102 % příjmů a žena 98 % příjmů. Aby mohl být ve výpočtu zohledněn aspekt společného zdanění manželů, byl stanoven předpoklad, že takovéto páry žijí v manželském svazku (či splňují jiné předpoklady pro rozdělení zdanitelných příjmů, daňových zvýhodnění a slev na dani mezi partnery).

4.2 Příjmová úroveň modelových domácností

Při určení příjmové úrovně, na které bude daňová progresivita zkoumána, byla podobně jako v předchozí kapitole využita data Eurostatu: Distribution of income by quantiles, source: SILC (Eurostat 2015). Tato data nabízí informace o rozdělení příjmů v státech EU po decilech, případně percentilech.

Metodika práce tedy byla stanovena následovně: daňová progresivita bude porovnávána na úrovni decilů. Vzhledem k neexistenci dat o nultém a desátém decilu bude v případě určování progresivity na intervalech 0-10 % a 90-100 % využito nejbližších dostupných údajů a to o 1. a 99. percentilu. Využitím tohoto postupu práce stanoví míru efektivního zdanění a zanalyzuje daňovou progresivitu v rámci celého rozdělení příjmů v konkrétních státech (kromě výše zmíněných okrajových intervalů).

Úroveň příjmů získaná z této statistiky bude použita jako údaj o hrubém příjmu poplatníků ve vybraných státech. Konkrétní hodnoty příjmu pro jednotlivé země lze najít v příloze B této práce. Efektivní zdanění bude vypočteno pro každého zkoumaného poplatníka (domácnost) na jedenácti úrovních příjmů, progresivita bude určena na deseti intervalech.

4.3 Určení vzorku analyzovaných zemí

Země, ve kterých bude určováno efektivní zdanění a daňová progresivita pro výše popsané poplatníky a příjmové intervaly, byly vybrány na základě údajů o poměru částky zaplacené na dani z příjmů a odvodů na sociální zabezpečení na HDP. Tyto údaje byly získány ze statistiky národních účtů vedené statistickým úřadem Evropské unie: Main national accounts tax aggregates pro rok 2014 (Eurostat 2015)⁵. Země EU byly takto seřazeny od té s největším výše zmíněným poměrem po tu s nejmenším poměrem částky zaplacené na dani z příjmů a odvodů na sociální zabezpečení k HDP.

Cílem při výběru zemí bylo zahrnout do porovnání země s různě velkým zatížením daní z příjmů fyzických osob a příslušných odvodů. Aby bylo zamezeno výskytu nějakým způsobem extrémní země ve zkoumaném vzorku, byly do něj zahrnuty tři země z vrcholu intervalu (Dánsko, Belgie, Francie), tři z poloviny (Řecko, Švédsko, Česká republika) a tři z jeho spodní hranice (Rumunsko, Kypr, Bulharsko).

⁵ Statistika se nachází v příloze A

4.4 Výpočet efektivního zdanění a daňové progresivity

Pro výpočet *efektivního zdanění* byl z důvodů pokrytí co největšího množství nákladů práce vybrán ukazatel *daňový klín* TW_L . Ve výpočtu byly zohledněny odvody na sociální pojištění placené jak zaměstnancem, tak zaměstnavatelem. Stejně tak byla zahrnuta i daň z mezd placená zaměstnavateli (pokud je uvalena).

$$TW_L = \frac{IT_L + SSC_{EE} + SSC_{ER} + PT_{ER}}{GEI + SSC_{ER} + PT_{ER}} \quad (1)$$

Ze způsobů determinace *daňové progresivity* byly jako nejhodnější určeny *indexy intervalové*. To zejména díky možnosti určit progresivitu na různých příjmových intervalech a zhodnotit tedy její vývoj v průběhu funkce rozdělení důchodů. Konkrétně byla využita *progresivita daňové povinnosti*. Tato sazba vyjadřuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním.

$$PTO = \frac{\% \Delta T}{\% \Delta Y} = \frac{\frac{T_j - T_{j-1}}{T_{j-1}}}{\frac{Y_j - Y_{j-1}}{Y_{j-1}}} \quad (2)$$

Aby byly do výpočtu daňové progresivity zahrnuty všechny aspekty zohledněné v indexu TW_L (1) a zachována metodika stanovení míry efektivního zdanění i při výpočtu daňové progresivity, byla do vzorce pro PTO (2) za T dosazena vždy suma hodnot ve jmenovateli TW_L , za Y pak suma hodnot v jeho čitateli. Transformované veličiny a finální vzorec pak vypadaly následovně:

$$T = IT_L + SSC_{EE} + SSC_{ER} + PT_{ER} \quad (3)$$

$$Y = GEI + SSC_{ER} + PT_{ER} \quad (4)$$

$$PTO = \frac{\% \Delta T}{\% \Delta Y} = \frac{\frac{T_j - T_{j-1}}{T_{j-1}}}{\frac{Y_j - Y_{j-1}}{Y_{j-1}}} = \frac{\frac{IT_L + SSC_{EE} + SSC_{ER} + PT_{ER} - (IT_{Lj-1} + SSC_{EEj-1} + SSC_{ERj-1} + PT_{ERj-1})}{IT_L + SSC_{EE} + SSC_{ER} + PT_{ER}}}{\frac{GEI + SSC_{ER} + PT_{ER} - (GEI_{j-1} + SSC_{ERj-1} + PT_{ERj-1})}{GEI + SSC_{ER} + PT_{ER}}} \quad (5)$$

5 Míra efektivního zdanění a daňové progresivity ve vybraných státech EU

V této části práce jsou popsány charakteristiky daňových systémů vybraných států EU, které jsou relevantní pro následné výpočty. Dále jsou uvedeny zjištěné hodnoty míry progresivního zdanění (respektive daňového klínu) a daňové progresivity pro jednotlivé země. Ty jsou popsány a hodnoceny ve sledu odpovídajícímu pořadí ve statistice poměru zaplacené daně z příjmů a odvodů na sociální pojištění na HDP.

Informace o daňových systémech byly čerpány z ročenek auditorských společností (konkrétně KPMG, PwC Deloitte a BDO) a Eurostatu, publikací mezinárodní profesní organizace v oboru účetnictví ACCA a mezinárodní právnické společnosti Squire Patton Boggs, internetových stránek národních orgánů státní správy (Česká správa sociálního zabezpečení, Danish Customs and Tax Administration) a daňových zákonů (český ZDP).

Uvedeny budou výsledky pro všechny tři modelové poplatníky (domácnosti) v rámci jednotlivých zemí. Z důvodů vzájemného porovnání se nachází vždy v jednom grafu. Konkrétní zjištěné hodnoty pro jednotlivé poplatníky jsou uvedeny v *příloze C* této práce.

Příklady výpočtů hodnot TWL a PTO pro jednotlivé státy jsou umístěny v *příloze D*. Pro každou zemi byl jako příklad uveden výpočet TWL na úrovni 99. percentilu a PTO na desátém příjmovém decilu. Výpočty pro další úrovně příjmů byly provedeny analogicky. S ohledem na další dva modelové poplatníky byl postup znovu analogický, pouze se lišila počáteční úroveň příjmů, kdy příjem muže představoval 102 % příjmu na úrovni konkrétního percentilu, příjem ženy pak 98 %. Ukazatel TWL a PTO byly vypočteny pro oba poplatníky dohromady, byla tedy sečtena jejich celková daňová povinnost, odvody na sociální zabezpečení a hrubý příjem. Tyto souhrnné hodnoty byly pak dosazeny stejně jako v příkladu pro samostatně žijícího poplatníka do vzorců č. 1 a 5. Jediným rozdílem bylo uplatnění slev či jiných výhod za vyživované děti u rodiny s dětmi, pokud s nimi konkrétní legislativní systém v principu výpočtu osobní důchodové daně počítá. Způsob výpočtu pro rodinu s dvěma dětmi je v *příloze D* předveden na příkladu Francie jako na zemi s nejsložitějším daňovým systémem z výběrového vzorku.

5.1 Dánsko

Dánský daňový systém je charakteristický rozdělením státní a lokální daně z příjmů. Státní daň je potom typická progresivními daňovými pásmy v rámci klouzavé progresse, určenými následovně:

Tab. 3 Progresivní daňové sazby v Dánsku

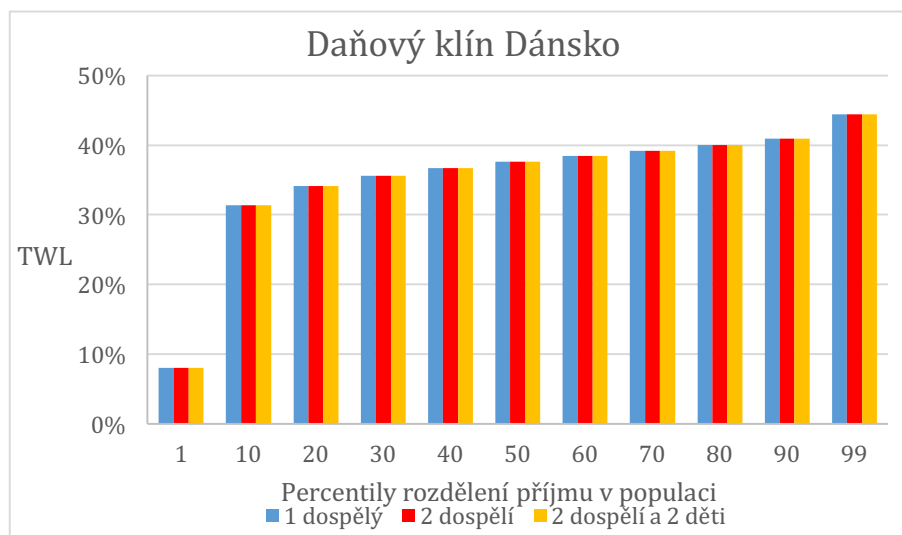
Pásmo	Příjem	Daňová sazba
1. pásmo	do 467 300 DKK ročně	9,08 %
2. pásmo	nad 467 300 DKK ročně	15 %

Zdroj: SKAT 2016, Tax rates 2016

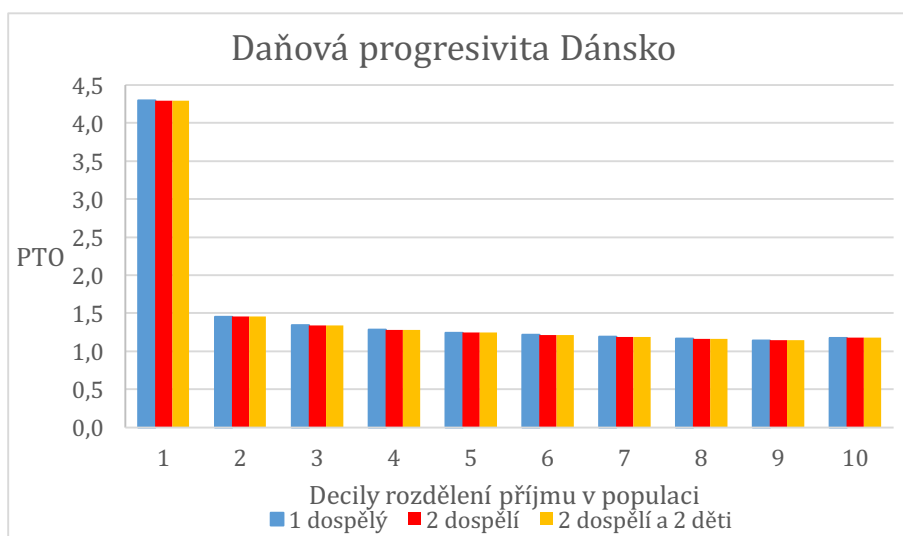
Sazba lokální daně záleží na konkrétním místě bydliště poplatníků, její průměrná hodnota dle Eurostatu (2015, s. 37) je 24,904 %, která byla také v této práci použita. Sociální pojištění je nastaveno na úrovni 8 % z hrubého příjmu, zdravotní potom 3 %. Daňový strop všech daní a odvodů dohromady je stanoven na úrovni 51,95 %. Daňové zatížení je dále sníženo základní slevou pro každého poplatníka daně, která je pro dospělou osobu 44 000 DKK za rok (ta snižuje základ daně pro všechny výše popsané odvody kromě odvodu na sociální pojištění) (SKAT 2016).

Přídavky na dítě nemají charakter slevy na dani, ale sociální dávky. Do kalkulace v této práci tudíž dle zvolené metodiky nevstupují (SKAT 2016).

Progresivita dánského daňového systému je dána dvěma základními prvky. Konkrétně je to základní sleva, jež zapříčiňuje výrazně nižší zdanění u příjmu na úrovni 1. percentilu a dále svou povahou zajišťuje také progresi na všech úrovních příjmu. Druhým prvkem je klouzavě progresivní sazba státní daně, jejíž vyšší pásmo postihuje v našem porovnání pouze příjmy na úrovni 99. Percentilu (graf 1; tab. 21, 23, 25; příloha C).

Graf 1 Interpretace hodnot daňového klínu v Dánsku

Graf 2 Interpretace hodnot daňové progresivity v Dánsku

Z výše popsaných důvodů lze pozorovat postupně klesající míru progrese u příjmů na 2.-9. příjmovém intervalu (graf 2; tab. 22, 24, 26; příloha C), odlišnosti pouze u krajních hodnot. Dánský systém také nezahrnuje daňové zvýhodnění na vyživované děti (to je poskytováno ve formě sociální dávky), proto jsou výsledky pro všechny 3 zkoumané poplatníky stejné. V této zemi je také stanoven strop pro všechny odvody ze mzdy (státní daň, lokální daň i sociální pojištění na úrovni 51,95 %). Této hodnoty však ani nejvyšší zkoumaný příjem nedosáhl, proto se v porovnání neprojevuje.

5.2 Belgie

Daňový systém v Belgii je podobně jako ten v Dánsku charakteristický dvěma druhy daně z příjmů – daně státní a daně lokální. Státní daň je určena v progresivních daňových pásmech (jde o progresi klouzavou), konkrétní pásma progrese jsou popsány v tabulce níže:

Tab. 4 Progresivní daňové sazby v Belgii

Pásma	Příjem od	Příjem do	Daňová sazba
1. pásmo	0 EUR	10 860 EUR	25 %
2. pásmo	10 860 EUR	12 470 EUR	30 %
3. pásmo	12 470 EUR	20 780 EUR	40 %
4. pásmo	20 780 EUR	38 080 EUR	45 %
5. pásmo	38 080 EUR	a více	50 %

Zdroj: PwC 2016, Belgium, Individual – Taxes on Personal Income

Sazba místní daně odvisí od místa pobytu, v průměru je její hodnota na úrovni 7,54 % (Eurostat 2015, s. 16), tato hodnota byla v práci použita. Základem pro výpočet této daně je celková daňová povinnost poplatníka. Příspěvky na sociální zabezpečení jsou stanoveny na úrovni 13,07 % pro zaměstnance a 32 % pro zaměstnavatele (vypočtené jsou z hrubého příjmu zaměstnance). Sociální zabezpečení odvedené zaměstnancem snižuje jeho základ daně (PwC 2016, Belgium, Individual – Taxes on Personal Income).

Z hlediska odpočtu snižujících základ daně je nejdříve uplatňován tzv. základní odpočet v proměnné výši, jak je popsáno v následující tabulce. Je nutno zdůraznit, že tento odpočet snižuje příjem nejdříve v nejnižším daňovém pásmu (PwC 2016, Belgium, Deductions).

Tab. 5 Výše základního odpočtu v Belgii

Pásmo	Příjem od	Příjem do	Výše slevy
1. pásmo	0 EUR	26 510 EUR	7 420 EUR
2. pásmo	26 510 EUR	26 800 EUR	7 420 EUR mínus rozdíl mezi příjmem a 26 510 EUR
3. pásmo	26 800 EUR	a více	7 130 EUR

Zdroj: PwC 2016, Belgium, Individual – Deductions

K částce základního odpočtu se poté přičítají částky za vyživované děti, uplatnit si je může za každé dítě vždy jen jeden poplatník. Částky tohoto odpočtu jsou uvedeny v tabulce níže:

Tab. 6 Zvýšení základního odpočtu o vyživované děti v Belgii

Počet dětí	Zvýšení odpočtu	Celkové zvýšení odpočtu
1	1 520 EUR	1 520 EUR
2	2 380 EUR	3 900 EUR
3	4 840 EUR	8 740 EUR
4	5 400 EUR	14 140 EUR

Zdroj: PwC 2016, Belgium, Individual – Deductions

Výpočet konkrétní výše slevy na dani z výše popsaného snížení daňového základu se však neodvíjí od progresivních daňových pásem, jak je popsáno v tabulce č. 4, daňová pásma se pro výpočet slevy mírně liší:

Tab. 7 Výpočet základní slevy ze základního odpočtu v Belgii

Pásmo	Základní odpočet od	Základní odpočet do	Daňová sazba
1. pásmo	0 EUR	8 760 EUR	25,00 %
2. pásmo	8 760 EUR	12 470 EUR	30,00 %
3. pásmo	12 470 EUR	20 780 EUR	40,00 %
4. pásmo	20 780 EUR	38 080 EUR	45,00 %
5. pásmo	38 080 EUR	a více	50,00 %

Zdroj: PwC 2016, Belgium, Individual – Deductions

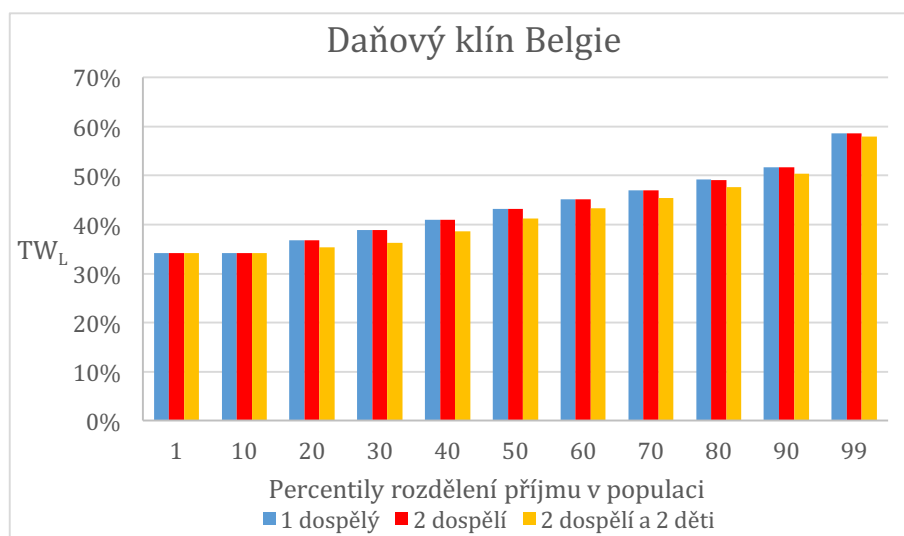
Posledním odpočtem od základu daně, který byl pro výpočet významný, je zaměstnanecká sleva. Ta je určena buď dle skutečných nákladů zaměstnance nebo dle standardizovaného výpočtu. Pro ten platí, že maximálně lze od základu daně odečíst částku 4 240 EUR ročně. Výše tohoto odpočtu je vypočtena na základě klouzavé progresse, jak je popsáno níže:

Tab. 8 Výpočet zaměstnaneckého odpočtu v Belgii

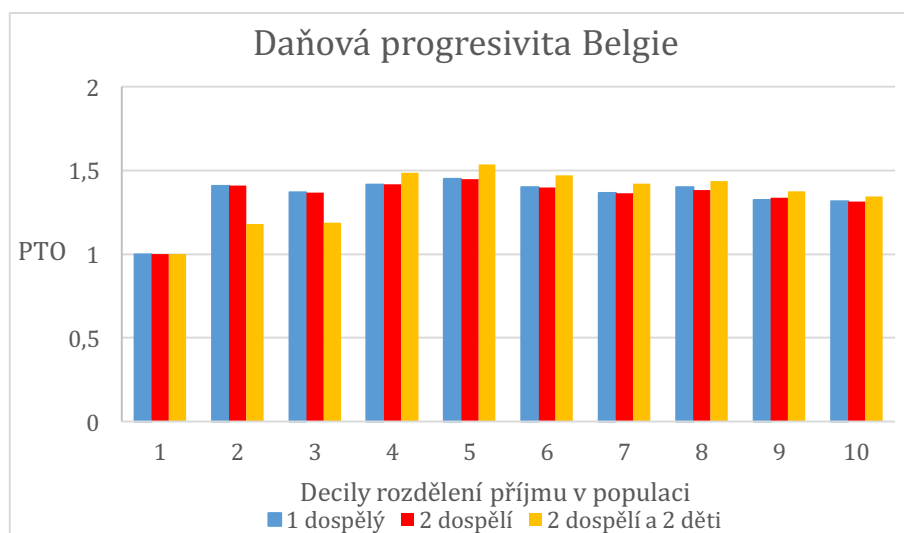
Pásmo	Příjem od	Příjem do	Sazba odpočtu
1. pásmo	0 EUR	8 450 EUR	30,00 %
2. pásmo	8 450 EUR	19 960 EUR	11,00 %
3. pásmo	19 960 EUR	34 590 EUR	3,00 %

Zdroj: PwC 2016, Belgium, Individual – Deductions

Belgický systém je oproti tomu dánskému, jenž byl analyzován výše, poněkud složitější. Na první a druhé úrovni příjmů pokrývá základní sleva celou daňovou povinnost. Dále je v grafu zobrazujícím daňový klín (graf 3; tab. 21, 23, 25; příloha C) možno spatřit postupný nárůst daňové povinnosti, urychlený proměnlivými pásmy klouzavé progresse a snižující se zaměstnaneckou slevou. Odpočet na vyživované děti progresivitu výrazně snižuje zejména u nižších příjmů, protože je však jeho hodnota fixní, projeví se při vyšších příjmech větším nárůstem progresivity. Rovněž tento fakt způsobuje postupné přibližování hodnot daňového klínu směrem k poplatníkům s většími příjmy.

Graf 3 Interpretace hodnot daňového klínu v Belgii

Graf 4 Interpretace hodnot daňové progresivity v Belgii

V porovnání mezi samostatně žijícím poplatníkem a dvěma dospělými můžeme pozorovat rozdíl v hodnotách progresivity na intervalech 5-9 (graf 4; tab. 22, 24, 26; příloha C). To je způsobeno předpokladem rozdílného příjmu muže a ženy, konkrétně pak tím, že příjem samostatně žijícího poplatníka a jednoho z členů rodiny je zdaňován v jiném pásmu klouzavé progresse.

5.3 Francie

Daňový systém ve Francii je charakteristický značnou komplikovaností. Založen je na principu klouzavé progresse, základní sazby daně jsou následující:

Tab. 9 Progresivní daňové sazby ve Francii

Pásmo	Příjem od	Příjem do	Sazba daně
1. pásmo	0 EUR	9 700 EUR	0 %
2. pásmo	9 701 EUR	26 791 EUR	14 %
3. pásmo	26 792 EUR	71 826 EUR	30 %
4. pásmo	71 827 EUR	152 108 EUR	41 %
5. pásmo	151 108 EUR	a více	45 %

Zdroj: Eurostat 2015, s. 49, Taxation trends in the European Union

Celkový příjem domácnosti je poté rozdělen na podíly, které jsou každý zdaňován v rámci klouzavé progresse samostatně. Jeden poplatník znamená jeden podíl, společně zdaňovaný pár podíly dva a v kontextu ke zvolené metodice práce společně zdaňovaný pár se dvěma dětmi podíly tři. Za třetí a každé další dítě potom přibývá jeden podíl. Celková možná sleva na dani získaná rozdělením příjmu na dvě děti je 3 020 EUR ročně.

Uplatňována je také daň pro extrémně vysoké příjmy, konkrétně 3 % z příjmu přesahujícího 250 000 EUR ročně pro jednotlivce (příjmu přes 500 000 EUR pro pár) a 4 % z příjmu přesahujícího 500 000 EUR pro jednotlivce (příjmu přes 1 000 000 EUR pro pár).

Systém sociálního pojištění se liší v závislosti na profesi, velikosti společnosti atp. Celkový zdanitelný příjem se snižuje o odvody na sociální zabezpečení zaplacené zaměstnancem. V práci byly proto použity průměrné hodnoty stanovené následovně:

Tab. 10 Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení ve Francii

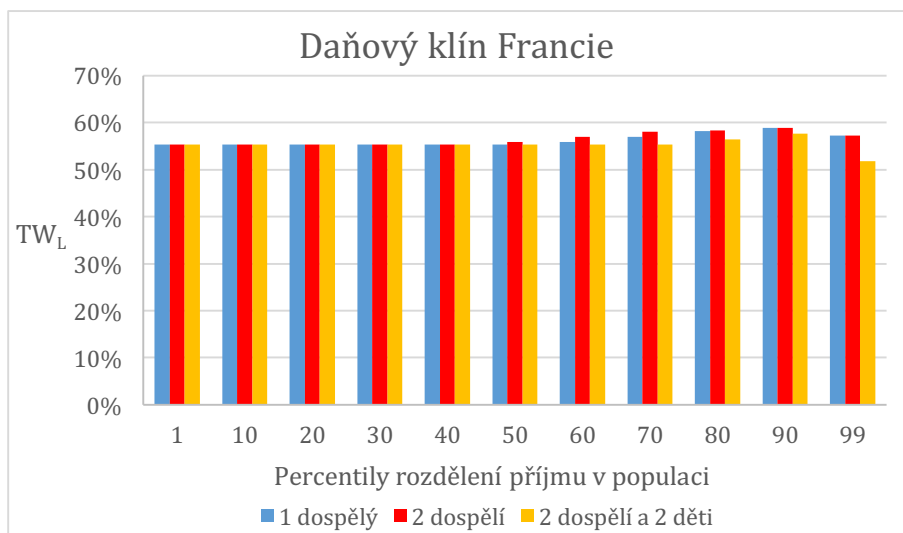
Fond sociálního zabezpečení	Sazba pro zaměstnavatele	Sazba pro zaměstnance	Základ
Zdravotní pojištění	12,84 %	0,75 %	celý plat
Pojištění dlouhodobé péče	0,30 %	0,00 %	celý plat
Příspěvek na slevu pro rodiny	3,45 %	0,00 %	celý plat
Starobní pojištění	1,85 %	0,35 %	celý plat
Pojištění zranění na pracovišti	3,00 %	0,00 %	celý plat
Příspěvek na odbory	0,016 %	0,00 %	celý plat
Příspěvek na bydlení	0,50 %	0,00 %	celý plat
Univerzální sociální příspěvek	0,00 %	7,50 %	98,25 % platu
Příspěvek na dluh systému sociálního pojištění	0,00 %	0,50 %	98,25 % platu
Starobní pojištění	8,55 %	6,90 %	maximálně 38 616 EUR
Pojištění nezaměstnanosti	4,00 %	2,40 %	maximálně 154 464 EUR
Národní insolvenční fond pojištění	0,25 %	0,00 %	maximálně 154 464 EUR
Penzijní fond Arrco T1	4,65 %	3,10 %	maximálně 38 616 EUR
Penzijní fond Agff T1	1,20 %	0,80 %	maximálně 38 616 EUR
Penzijní fond Arrco T2	12,15 %	8,10 %	maximálně 77 232 EUR
Penzijní fond Agff T2	1,30 %	0,90 %	maximálně 77 232 EUR

Zdroj: SQUIRE PATTON BOGGS 2016, New Social Security Rates for French Employers and Staff in 2016

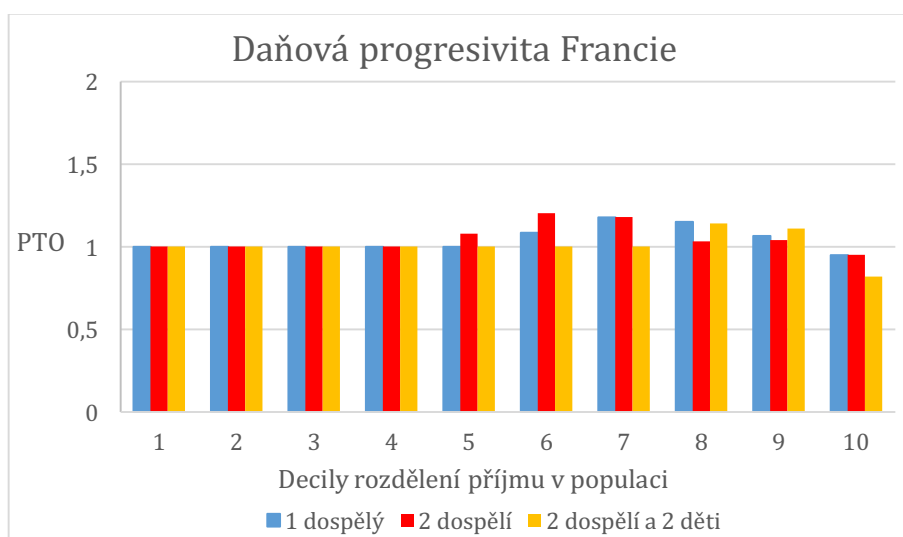
Z hlediska odpočtů od základu daně ve Francii nacházíme také zaměstnanecký odpočet, jenž se vypočítá z příjmu po snížení o odvody na sociální pojištění. Tento odpočet je ve výši 10 % základu daně, minimálně 426 EUR a maximálně 12 186 EUR ročně (PwC 2016, France, Individual – Taxes on Personal Income).

Posledním aspektem, který byl potřeba zohlednit, byla sleva na dani pro poplatníky s nízkou vypočtenou daňovou povinností. Vypočítá se jako rozdíl mezi 75 % z 1 553 EUR pro samostatně žijící (2 570 EUR pro páry) a 75 % vypočtené daňové povinnosti.

Ačkoliv francouzský daňový systém využívá, podobně jako ten dánský a belgický, systém klouzavé progresy, od předchozích dvou pospaných je však odlišný velkým pásmem s nulovou daní. Toto pozorujeme na daňové progresivitě (graf 6; tab. 21, 23, 25; příloha C) až do čtvrtého příjmového intervalu (všechny odvody z nižších příjmů byly pouze odvody na sociální zabezpečení).

Graf 5 Interpretace hodnot daňového klínu ve Francii

Graf 6 Interpretace hodnot daňové progresivity ve Francii

Jakmile se daň začne uplatňovat při příjmu od úrovně 50. percentilu a dále (graf 5; tab. 21, 23, 25; příloha C), pozorujeme rozdíly ve zdanění rodin s dětmi, jelikož v tomto případě se příjem dvou dospělých dělí na 3 díly, ze kterých se každý zdaňuje v rámci klouzavé progresy zvlášť. Uvedené vede k tomu, že zdanění těchto rodin je nižší než u dalších dvou domácností. Jakmile však i tyto rodiny spadnou do vyššího

progresivního pásma – 8. příjmový interval, pozorujeme větší progresivitu než u dalších dvou poplatníků.

Za povšimnutí stojí také snížení daňové povinnosti a s tím spojené snížení progresivity (až na úroveň regrese) mezi příjmy na úrovních 90. a 99. percentilu, konkrétně na 10. příjmovém intervalu (graf 5 a 6; tab. 21-26; příloha C). To je způsobeno limity na maximální vyměřovací základ pro příspěvky do některých fondů sociálního zabezpečení. Toto snížení je u vysokých příjmů částečně srovnáno speciálním zdaněním pro velmi vysoké příjmy, takto vysoké příjmy však s ohledem na metodiku práce nebyly do výpočtu zahrnuty.

Rozdíly v hodnotách daňového klínu pro samostatně žijícího poplatníka a společně žijící pár jsou podobně jako v případě Belgie způsobeny rozdíly v příjmech zapříčínující zdanění v jiném pásmu klouzavé progresse.

5.4 Řecko

V Řecku je uplatňován systém klouzavé progresse s následujícími daňovými sazbami:

Tab. 11 Daňové sazby v Řecku

Pásmo	Příjem od	Příjem do	Daňová sazba
1. pásmo	0 EUR	25 000 EUR	22 %
2. pásmo	25 001 EUR	42 000 EUR	32 %
3. pásmo	42 000 EUR	a více	42 %

Zdroj: PwC 2016, Greece, Individual – Taxes on personal income

Dále je stanoven speciální sociální příspěvek pro roky 2015 a 2016, znovu na principu klouzavé progresse:

Tab. 12 Speciální solidární příspěvek v Řecku

Pásmo	Příjem od	Příjem do	Daňová sazba
1. pásmo	0 EUR	12 000 EUR	0,00 %
2. pásmo	12 001 EUR	20 000 EUR	0,70 %
3. pásmo	20 001 EUR	30 000 EUR	1,40 %
4. pásmo	30 001 EUR	50 000 EUR	2,00 %
5. pásmo	50 001 EUR	100 000 EUR	4,00 %
6. pásmo	100 001 EUR	500 000 EUR	6,00 %
7. pásmo	500 001 EUR	a více	8,00 %

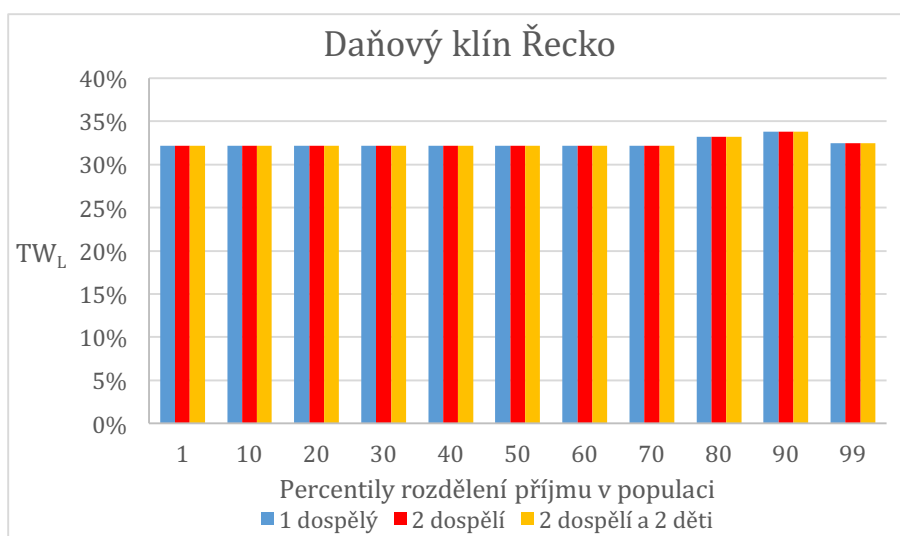
Zdroj: PwC 2016, Greece, Individual – Taxes on personal income

Příspěvky na sociální zabezpečení odváděné zaměstnancem jsou plně odečitatelné od základu daně. Sazby odvodů na sociální zabezpečení jsou 15,5 % placené zaměstnancem a 24,56 % placené zaměstnavatelem. Strop na celkovou odvedenou částku

na sociální zabezpečení je 5 543,55 EUR pro odvody placené zaměstnanci i zaměstnavateli dohromady (PwC 2016, Greece, Individual – Deductions).

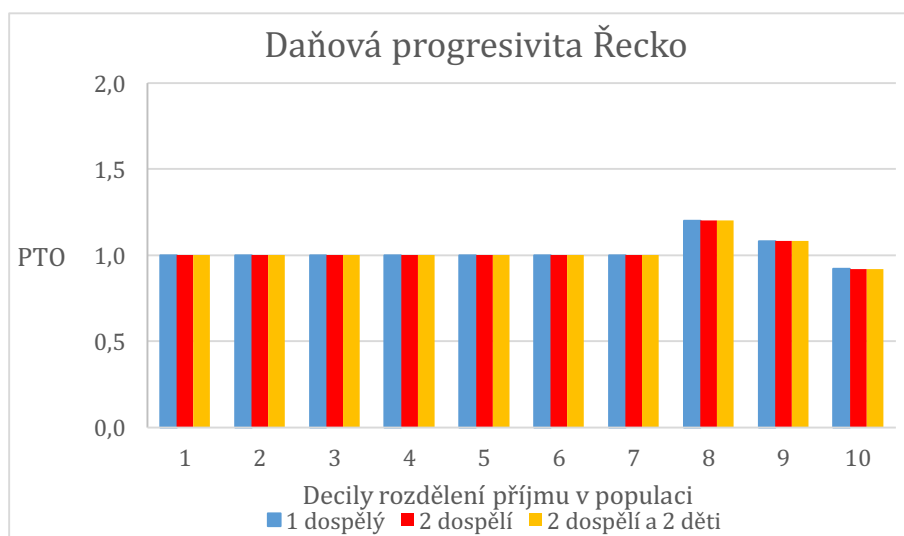
Z hlediska dalších slev je uplatňována základní sleva v proměnlivé výši. Do příjmu 21 000 EUR ročně je tato sleva 2 100 EUR, dále se do příjmu 42 000 EUR postupně snižuje o 100 EUR za každých 1 000 EUR příjmu. Nad 42 000 EUR je tato sleva rovna nule (PwC 2016, Greece, Individual – Deductions).

Princip klouzavé progresive uplatňovaný v Řecku je v kontextu dalších porovnávaných států poněkud specifický. Konkrétně poměrně vysokým 1. pásmem zdanění (v této práci se vyšší pásmo dotýká až příjmu na úrovni 99. percentilu), dále pak vyšší základní slevy. Ta je uplatňována ve své maximální výši do příjmu na úrovni 9. decilu. Až do 7. decilu však pokrývá veškerou daňovou povinnost. To vysvětluje rovnou daň až do této výše příjmů (graf 7; tab. 21, 23, 25; příloha C).

Graf 7 Interpretace hodnot daňového klínu v Řecku

Progrese od 8. decilu dále je způsobena jak principem fungování výše popsané základní slevy, tak speciálním solidárním příspěvkem, který se od těchto příjmů začíná na klouzavě progresivním principu uplatňovat. Mezi příjmy na úrovni 90. a 99. percentilu se na jednu stranu uplatňuje vyšší pásmo klouzavé progresive jak daně, tak speciálního solidárního příspěvku, na druhou stranu však strop odvodů na sociální zabezpečení. Tím je progresivita výrazně snížena (graf 8; tab. 22, 24, 26; příloha C).

Graf 8 Interpretace hodnot daňové progresivity v Řecku

Zohlednění počtu vyživovaných dětí do daňového systému nevstupuje, má podobně jako v Dánsku charakter sociální dávky. Proto tím nejsou zjištěné hodnoty ovlivněny. Rozdílné hodnoty samostatně žijícího poplatníka a párů jsou opět způsobeny rozdílem ve výši příjmů partnerů a samostatně žijícího poplatníka, výrazněji se projevujícími v progresivních daňových pásmech.

5.5 Švédsko

Švédský systém daně z příjmů fyzických osob je rozdělen na státní a lokální daň. Systém státní daně je ustanoven podobně jako u států popsaných výše na principu klouzavé progresse. Daňové sazby jsou následující:

Tab. 13 Progresivní daňové sazby státní daně ve Švédsku

Pásmo	Příjem od	Příjem do	Sazba daně
1. pásmo	0 SEK	430 100 SEK	0 %
2. pásmo	430 200 SEK	638 700 SEK	20 %
3. pásmo	638 800 SEK	a více	25 %

Zdroj: PwC 2016, Sweden, Individual – Taxes on personal income

Základ daně se dále snižuje, výše snížení odvisí od výše celkového zdanitelného příjmu. Za povšimnutí stojí také to, že do celkového ročního příjmu 18 900 SEK se žádná daň z příjmů neplatí. Výpočet charakterizuje následující tabulka (v případě rozptylu v pásmu se odpočet poměrně zvyšuje či snižuje):

Tab. 14 Snížení základu daně v závislosti na jeho výši ve Švédsku

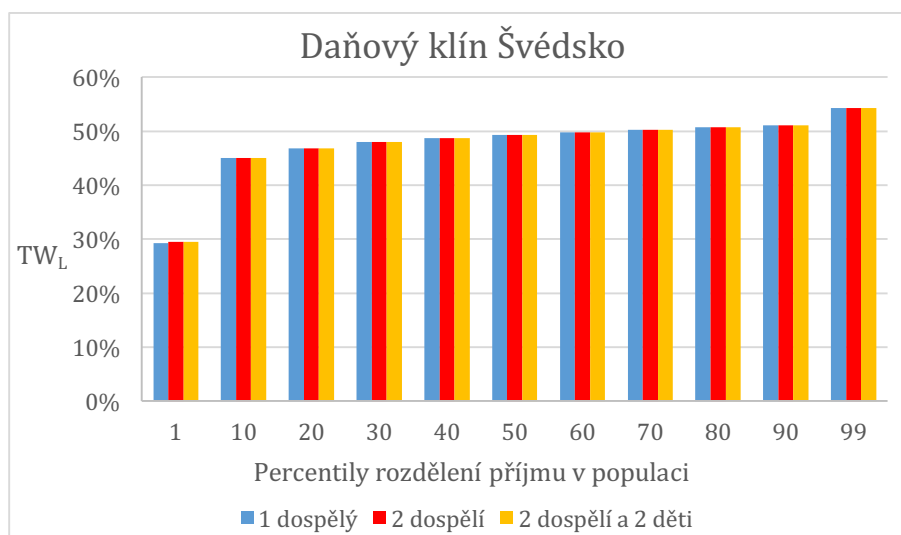
Pásmo	Příjem od	Příjem do	Snížení základu daně o
1. pásmo	0 SEK	18 900 SEK	žádná daň se neplatí
2. pásmo	19 000 SEK	44 400 SEK	18 900 SEK
3. pásmo	44 500 SEK	120 900 SEK	19 000 SEK až 34 200 SEK
4. pásmo	121 000 SEK	139 000 SEK	34 300 SEK
5. pásmo	139 100 SEK	350 000 SEK	34 200 SEK až 13 200 SEK
6. pásmo	350 100 SEK	a více	13 100 SEK

Zdroj: PwC 2016, Sweden, Individual - Deductions

Průměrná sazba místní daně je 32 %. Její sazba je proporcionální (PwC, Sweden, Individual – Taxes on personal income).

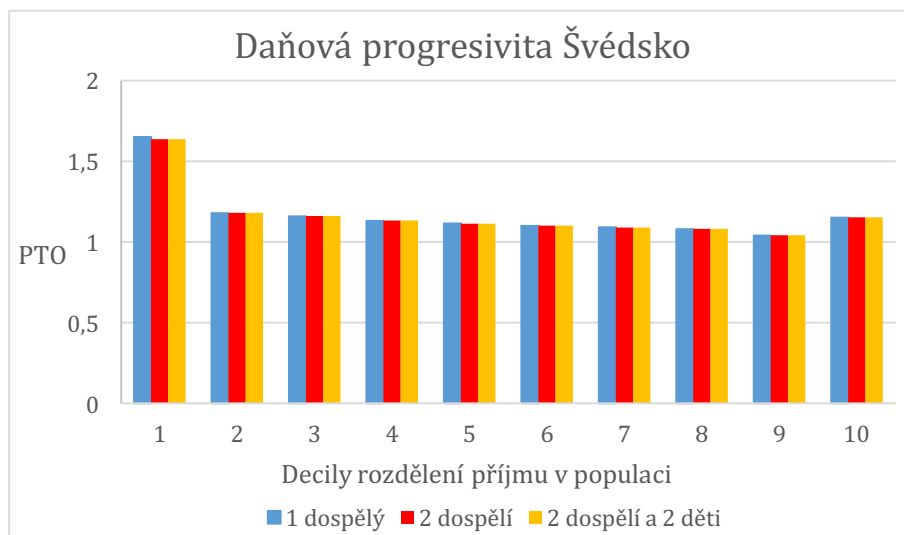
Sociální pojištění ve Švédsku odvádí zaměstnavatel v sazbě 31,42 % hrubého příjmu zaměstnance a zaměstnanec ve výši 7 % hrubého příjmu. Příspěvky zaměstnance jsou omezené celkovou hodnotou 29 400 SEK ročně. O příspěvky odváděné zaměstnance se také snižuje příslušný základ daně (KPMG, Sweden Income Tax).

Jak bylo uvedeno výše, kromě klouzavých progresivních sazeb lze ve švédském daňovém systému nalézt i proměnlivě vysokou základní slevu. Ta u příjmu na úrovni 1. percentilu pokryje téměř celý základ daně, to vysvětluje vysokou progresivitu na 1. příjmovém intervalu. Tato sleva je dále nejvyšší na úrovni příjmu 10. percentilu, postupně klesá až na svou minimální hodnotu pro příjem 90. percentilu. S vyšším příjmem se vliv této slevy na daňovou progresivitu snižuje (graf 9 a 10; tab. 21-26; příloha C).

Graf 9 Interpretace hodnot daňového klínu ve Švédsku

Vzhledem k tomu, že ve Švédsku zohlednění počtu vyživovaných dětí do daňového systému nevstupuje, neovlivní to ani výsledky v této práci. Jediný rozdíl mezi poplatníky nastává na příjmové úrovni 1. percentilu (graf 9; tab. 21, 23, 25; příloha C) populace zapříčiněný rozdílnou výší příjmů muže a ženy v kontextu základní slevy (u samostatně žijícího poplatníka pokrývá téměř celý příjem, muž z páru již tuto úroveň přesahuje výrazněji).

Graf 10 Interpretace hodnot daňové progresivity ve Švédsku

Při odhlédnutí od vlivu základní slevy (jejíž fungování a dopady byly popsány výše) lze konstatovat, že se příjmy na prvních devíti příjmových intervalech zdaňují stejnou sazbou (uplatněna je pouze municipální daň). Vyšší klouzavě progresivní je uplatněna až na příjmu 99. percentilu, kde způsobuje výraznější nárůst jak daňového klínu, tak daňové progresivity (graf 9 a 10; tab. 21-26; příloha C). Tento vliv je však do jisté míry snížen uplatněním stropu na odvody sociálního zabezpečení placeného zaměstnavatelem, který se poprvé nachází právě na této příjmové úrovni.

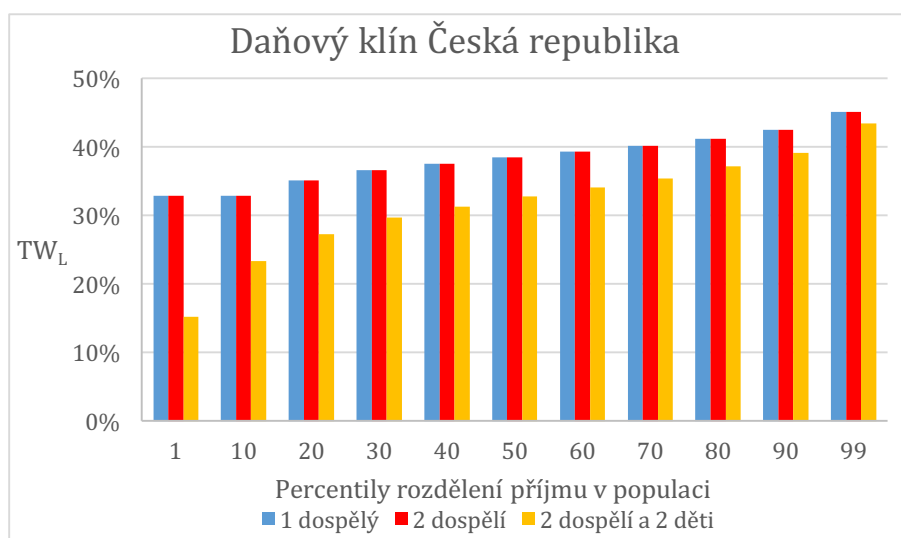
5.6 Česká republika

V České republice je stanovena rovná daň z příjmů v sazbě 15 % z tzv. „superhrubé“ mzdy. Ta je vypočtena jako hrubá mzda zaměstnance, zvýšená o odvody na sociální (25 % hrubé mzdy) a zdravotní pojištění (9 % hrubé mzdy) placené zaměstnavatelem (Česká republika, ZDP). Pro zaměstnance jsou tyto odvody ve výši: 6,5 % sociální pojištění a 4,5 % zdravotní pojištění. Odvody na sociální a zdravotní pojištění nejsou odčitatelné od základu daně. Maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění je pro rok 2016 1 296 288 Kč, nad tuto hodnotu základu (hrubé mzdy zaměstnance) se pojištění neplatí. Pro zdravotní pojištění žádný strop není stanoven (Česká správa sociálního zabezpečení 2016, Výše a platba pojistného).

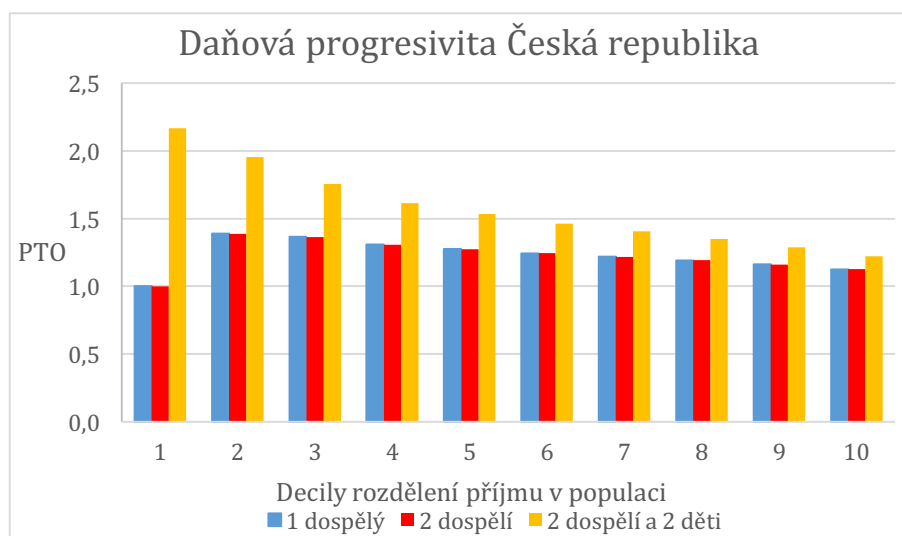
Pro extrémně vysoké příjmy je ustanoveno tzv. „solidární zdanění“. Jeho sazba je 7 % z hrubého příjmu přesahujícího maximální vyměřovací základ pro odvody na sociální pojištění (Česká republika, ZDP).

Systém dále rozlišuje slevy na dani a daňový bonus. Slevou významnou pro tuto práci je sleva na poplatníka 24 840 Kč ročně. Daňovým bonusem je poté bonus na vyživované děti, pro 1. dítě ve výši 13 404 Kč ročně, pro druhé dítě pak 17 004 Kč ročně. Tento bonus může snížit daň až do mínusu a vytvořit tzv. zápornou daňovou povinnost. Ta je pak poplatníkovi vyplacena (Česká republika, ZDP).

Daňový systém v České republice je od těch popsaných výše odlišný rovnou sazbou daně z příjmů. Ovlivněn je pouze slevou na poplatníka a daňovým zvýhodněním na děti. Maximálního vyměřovacího základu na sociální pojištění (zároveň také limitu, od kterého se platí solidární zdanění) nebylo v rámci použitých úrovní příjmů dosaženo.

Graf 11 Interpretace hodnot daňového klínu v České republice

Graf 12 Interpretace hodnot daňové progresivity v České republice

Na prvních dvou úrovních příjmů byla zjištěna nulová daň z příjmů (způsobenou výší slevy na poplatníka), proto jsou naměřené hodnoty stejné a ukazatel *PTO* na úrovni 1, znamenající rovnou daň. Se zvyšujícími příjmy se vliv této slevy snižuje, proto progresivita klesá (graf 12; tab. 22, 24, 26; příloha C).

Výrazně rozdílné hodnoty však pozorujeme u rodiny s dětmi. Zde je patrný vliv daňového zvýhodnění na děti, které daňové zatížení zejména u nízkých příjmů (v procentuálním vyjádření) výrazně snižuje. Vzhledem k neměnné absolutní hodnotě tohoto zvýhodnění se jeho vliv podobně jako v případě základní slevy se zvyšujícím se příjmem snižuje (graf 11; tab. 21, 23, 25; příloha C).

5.7 Rumunsko

V Rumunsku platí rovná daň na úrovni 16 %. Algoritmus výpočtu základního odpočtu od základu daně v sobě zahrnuje zároveň také zohlednění počtu vyživovaných osob. Částky se odvíjí od měsíčního příjmu (ty nacházíme i v tabulce níže), slevy jsou také měsíční. Tento odpočet se zaokrouhluje na celé stovky nahoru. Další tabulka potom popisuje sazby sociálního zabezpečení. Příspěvky na sociální zabezpečení jsou plně odečitatelné od základu daně (ACCA 2016, Tax Rates and Allowances).

Tab. 15 Výpočet odpočtu od základu daně v Rumunsku

Počet závislých osob	Příjem pod 1500 RON	Příjem 1500-3000 RON	Příjem nad 3000 RON
0 osob	300 RON	$300 \times (1 - (GEI_m - 1,500)/1,500)$	0
1 osoba	400 RON	$400 \times (1 - (GEI_m - 1,500)/1,500)$	0
2 osoby	500 RON	$500 \times (1 - (GEI_m - 1,500)/1,500)$	0
3 osoby	600 RON	$600 \times (1 - (GEI_m - 1,500)/1,500)$	0
4 osoby a více	800 RON	$800 \times (1 - (GEI_m - 1,500)/1,500)$	0

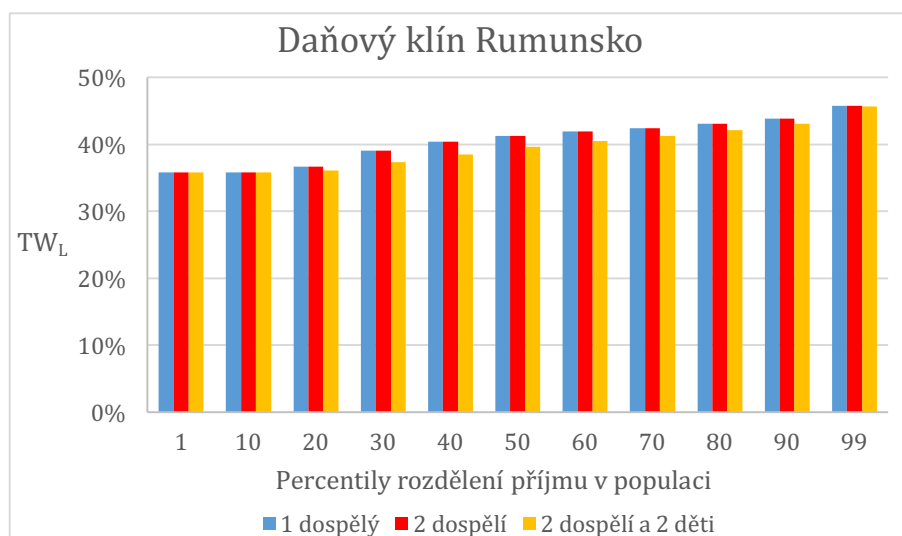
Zdroj: ACCA 2016, Tax Rates and Allowances

Tab. 16 Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení v Rumunsku

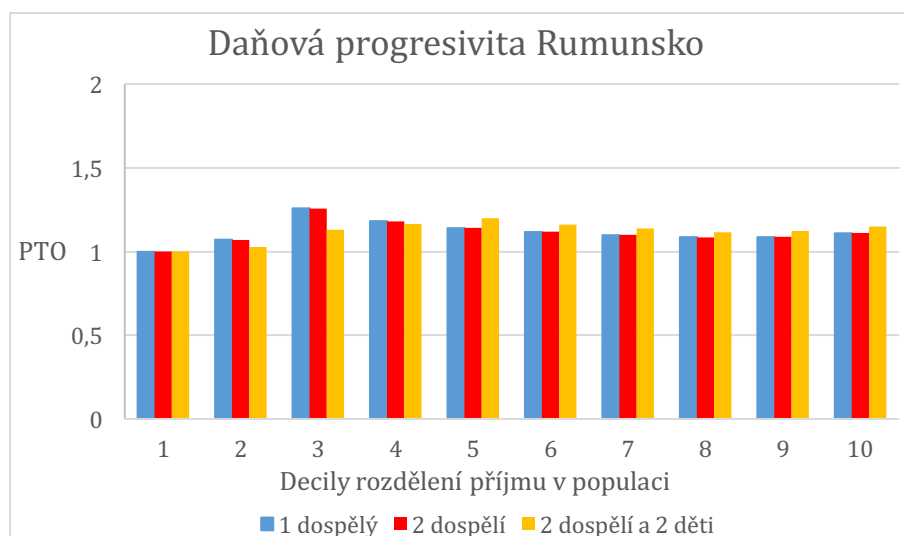
Fond sociálního zabezpečení	Zaměstnavatel	Zaměstnanec	Strop měsíčního základu
Sociální zabezpečení	15,80 %	10,50 %	12 075 RON
Zdravotní fond	5,20 %	5,50 %	není aplikován
Fond nezaměstnanosti	0,50 %	5,00 %	není aplikován
Fond rizik	0,25 %	0,00 %	není aplikován
Úrazový fond	0,85 %	0,00 %	není aplikován
Příspěvek na zdravotní volno	0,85 %	0,00 %	12 600 RON

Zdroj: ACCA 2016, Tax Rates and Allowances

Podobně jako samotný princip stanovení procentuální sazby daně z příjmů mají rovné sazby také odvody na sociální zabezpečení. Zde je však stanoven měsíční strop pro vyměřovací základ plateb do některých fondů sociálního zabezpečení. Toho však hodnoty příjmů analyzované v této práci nedosáhly.

Graf 13 Interpretace hodnot daňového klínu v Rumunsku

Graf 14 Interpretace hodnot daňové progresivity v Rumunsku

Jediným prvkem systému, který zapříčiňuje daňovou progresivitu, je základní sleva v proměnlivé výši. Její hodnota se zvyšuje s počtem závislých dětí. Na prvních dvou úrovních příjmů pokrývá pro samostatně žijícího poplatníka celý příjem, proto je na tomto intervalu ukazatel *PTO* roven nule. Dále se projevuje působení této slevy v postupně snižující se míře progresu. Pro příjmy od úrovně 9. decilu hodnota slevy postupně klesá, proto na posledních dvou intervalech spatřujeme progresi větší (graf 14; tab. 22, 24, 26; příloha C). S klesající hodnotou této slevy se také zmenšují rozdíly mezi domácnostmi s dětmi a bez nich (graf 13; tab. 21, 23, 25; příloha C).

5.8 Kypr

Daňový systém na Kypru je založen na principu klouzavé progrese. Daňové sazby jsou stanovené následovně:

Tab. 17 Progresivní daňové sazby na Kypru

	Příjem od	Příjem do	Sazba daně
1. pásmo	0 CYP	19 500 CYP	0 %
2. pásmo	19 501 CYP	28 000 CYP	20 %
3. pásmo	28 001 CYP	36 300 CYP	25 %
4. pásmo	36 301 CYP	60 000 CYP	30 %
5. pásmo	60 001 CYP	a více	35 %

Zdroj: BDO Cyprus 2016, s. 4, Cyprus Tax Facts 2016

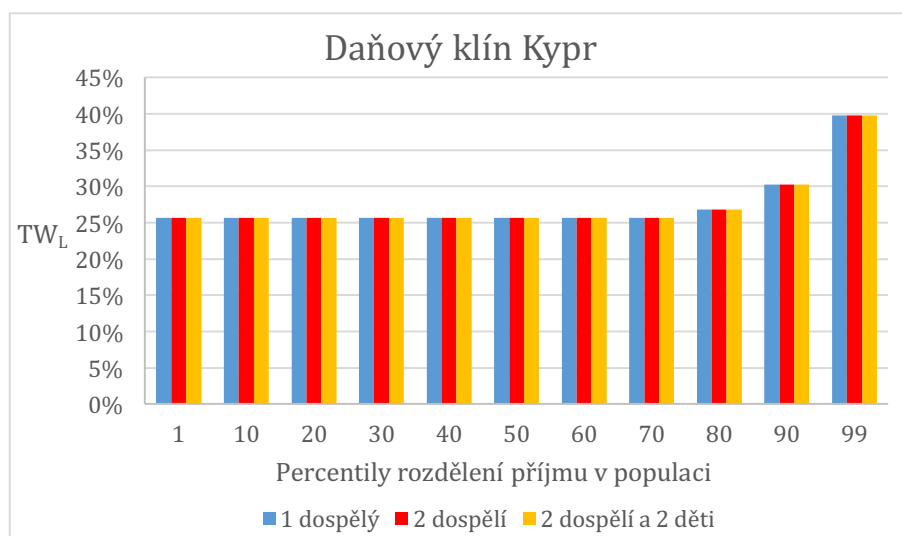
Sociální a zdravotní pojištění platí na Kypru jak zaměstnanec, tak zaměstnavatel. Sociální pojištění placené zaměstnavatelem je odpočitatelné od základu daně do celkové výše 1/6 zdanitelného příjmu, zdravotní pojištění poté do výše 1,5 % zdanitelného příjmu. Maximální roční vyměřovací základ pro sociální pojištění placené zaměstnancem i zaměstnavatelem (vyjma fondu sociální koheze) je 54 396 CYP.

Tab. 18 Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení na Kypru

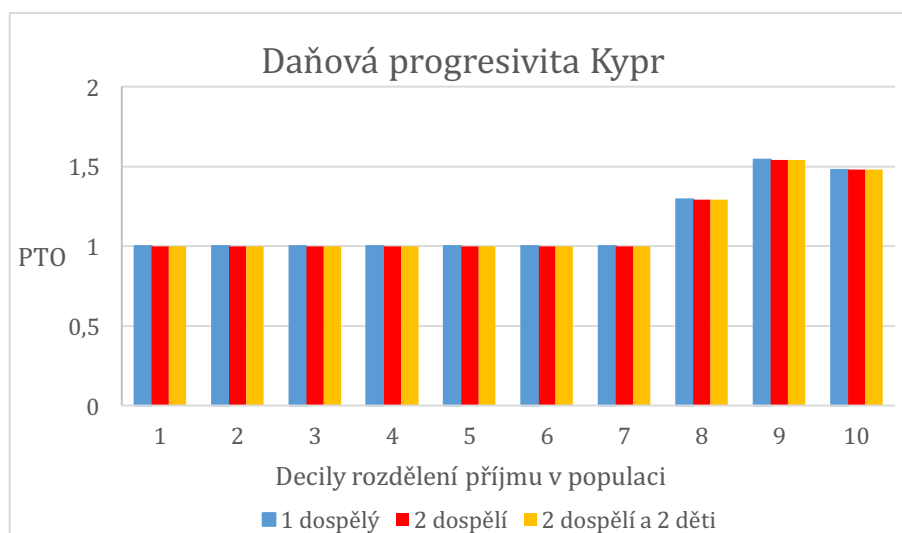
Fond sociálního zabezpečení	Sazba zaměstnavatel	Sazba zaměstnanec
Sociální pojištění	7,8 %	7,8 %
Fond přebytečnosti	1,2 %	0,0 %
Fond průmyslového vzdělávání	0,5 %	0,0 %
Fond sociální koheze	2,0 %	0,0 %
Zdravotní pojištění	4,0 %	6,3 %

Zdroj: BDO Cyprus 2016, s. 14, Cyprus Tax Facts 2016

Kypr je jedinou zemí ze skupiny s nejmenším podílem výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení na HDP, která má klouzavě progresivní daňový systém. Vzhledem k rozsáhlému 1. pásmu tohoto systému s nulovou daňovou povinností se hodnota daňového klínu poprvé zvyšuje až od úrovně příjmu na 80. percentilu (graf 15; tab. 21, 23, 25; příloha C).

Graf 15 Interpretace hodnot daňového klínu na Kypru

Graf 16 Interpretace hodnot daňové progresivity na Kypru

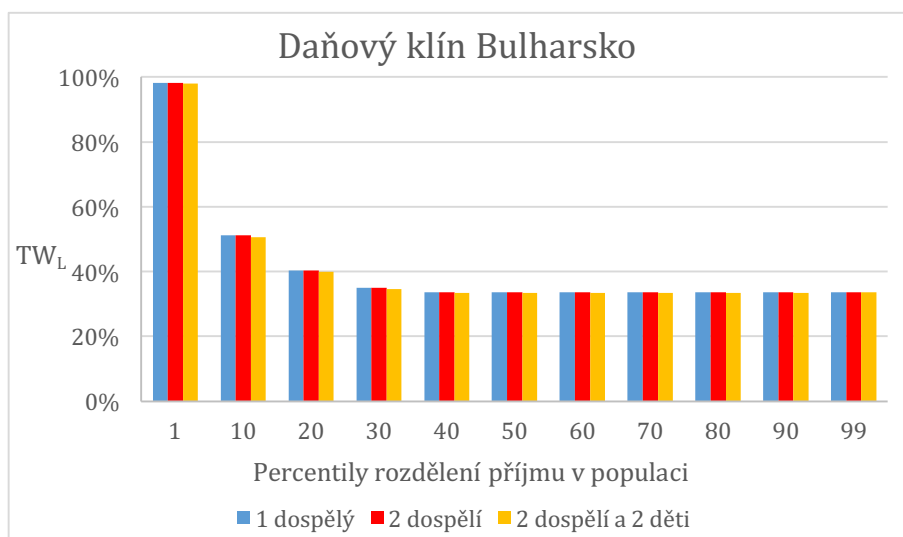
Růst progresivity od osmého decilu je způsoben změnou pásma klouzavé progresse. Navzdory tomu, že příjem 99. percentilu spadá do jiného daňového pásma než příjem 9. decilu, progresivita se snižuje (graf 16; tab. 22, 24, 26; příloha C). To přičítáme limitu pro maximální vyměřovací základ odvodů do některých fondů sociálního zabezpečení. Daňový systém rovněž nezohledňuje počet vyživovaných dětí. To vysvětluje stejné hodnoty pro domácnosti s dětmi i pro ty bez dětí.

5.9 Bulharsko

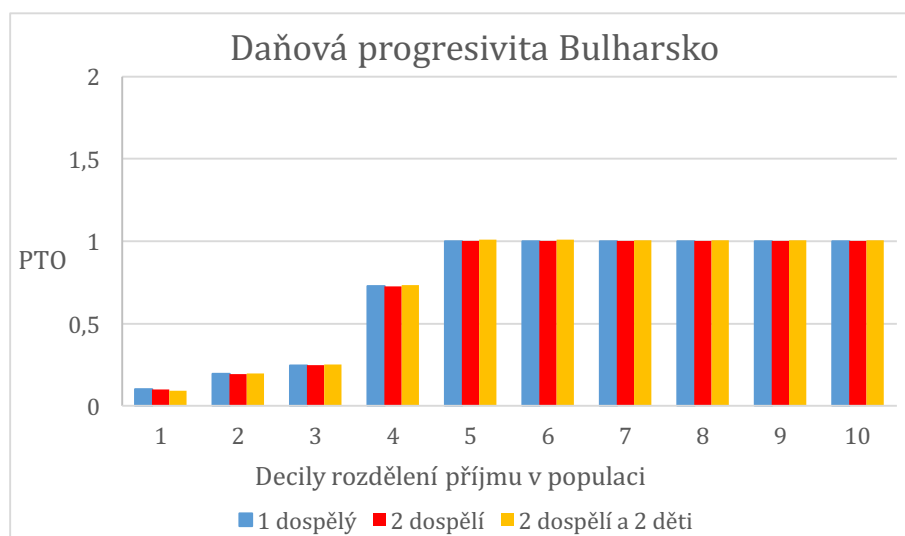
Bulharský daňový systém je charakteristický rovnou daní na úrovni 10 % hrubého příjmu zaměstnance po odpočtu zaměstnancem zaplacených příspěvků na sociální zabezpečení (PwC 2016, Bulgaria, Individual – Taxes on personal income). Systém také poskytuje odpočet ze základu daně za vyživované děti, a to ve výši 200 BGN za jedno dítě, 400 BGN za dvě a 600 BGN za tři a více vyživovaných dětí (PwC, Bulgaria, Individual – Deductions).

Stanoven je také minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění ve výši 420 BGN měsíčně, maximální pak na úrovni 2 600 BGN měsíčně. Sazby odvodů na sociální zabezpečení jsou 12,9 % pro zaměstnance a 17,8-18,5 % pro zaměstnavatele (v práci byla použita průměrná hodnota 18,1 %) (Deloitte Bulgaria, 2016).

Nejmenšímu agregátnímu výběru daně z příjmů a odvodů na sociální zabezpečení v poměru k HDP v Bulharsku odpovídají i nízké daňové sazby v zemi. Minimální vyměřovací základ odvodů na sociální zabezpečení (na úrovni minimální mzdy) se uplatňuje až po příjmy 4. decilu. Proto v těchto intervalech nacházíme ukazatel *PTO* na úrovni menší než 1, tedy degresivní daň (graf 18; tab. 22, 24, 26; příloha C). Z důvodů, že tento příjem je pod minimální mzdou, však tato data nepovažujeme za relevantní. Maximálního měsíčního vyměřovacího základu odvodů na sociální zabezpečení příjmové úrovně analyzované v této práci nedosahovaly.

Graf 17 Interpretace hodnot daňového klínu v Bulharsku

Graf 18 Interpretace hodnot daňové progresivity v Bulharsku

V Bulharsku je uplatňován také odpočet od základu daně za vyživované děti. Jeho hodnota je však velmi nízká. Na grafech níže spatřujeme jeho nepatrný vliv ve formě nižší hodnoty ukazatele TW_L pro rodiny s dětmi. S rostoucím příjmem se jeho vliv podobně jako v ostatních státech snižuje díky jeho fixní hodnotě, jež se s rostoucím příjmem nemění (graf 17; tab. 21, 23, 25; příloha C).

6 Mezistátní porovnání míry efektivního zdanění a daňové progresivity

Tato kapitola pojednává o mezistátním srovnání hodnot, které byly až do této chvíle porovnávány pouze v národním kontextu. Porovnání bude provedeno pro každou modelovou domácnost zvlášť. Uvedeny budou podobně jako v přechodí kapitole grafy zobrazující hodnoty daňového klínu TW_L i ukazatele daňové progresivity PTO . Konkrétní zjištěné hodnoty pro jednotlivé poplatníky najdeme v příloze C této práce.

V rámci analýzy zjištěných výsledků pro prvního modelového poplatníka bude kladen důraz jak na popis obecných trendů v rámci zkoumaných zemí, tak na identifikaci extrémních hodnot a jejich odůvodnění. Analýza dat pro další dvě domácnosti se zaměřuje na porovnání odlišností s výsledky pro samostatně žijícího poplatníka. Existence případných diferencí či podobností bude v této části odůvodněna. Pozornost bude věnována také identifikaci způsobů, kterými vstupní předpoklady zkoumaných osob a domácností ovlivňují získané výsledky.

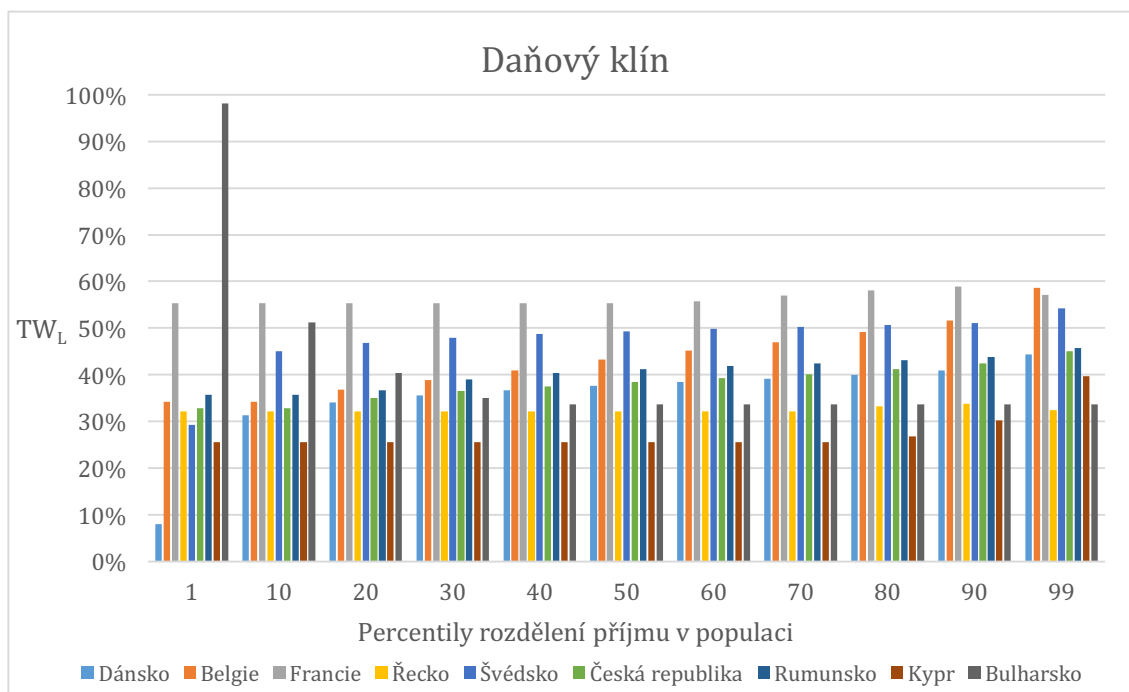
6.1 Mezistátní porovnání pro samostatně žijící dospělou osobu

Z dále uvedených grafů lze potvrdit obecný trend progresivnosti daňových systémů. Až na výjimky, které jsou popsány níže, se hodnoty ukazatele PTO pro zkoumané daňové systémy drží mezi hodnotou 1 – proporcionalní daň a 1,5 – daňová progresse (graf 20; tab. 22; příloha C). V kontextu k hodnotám daňového klínu to znamená jejich konstantní či mírně rostoucí hodnotu (graf 19; tab. 21; příloha C).

Nejvýznamnějšími výjimkami z tohoto principu jsou hodnoty pro malé příjmy v Dánsku a Bulharsku, a pro vysoké příjmy ve Francii a Řecku (graf 20; tab. 22; příloha C). V Dánsku je vysoká progresivita na prvním příjmovém intervalu způsobena malým daňovým zatížením ovlivněným výší základního odpočtu od základu daně.

Bulharský daňový systém je příznačný opačným trendem, a to extrémně vysokou hodnotu TW_L a malou hodnotu PTO (graf 19 a 20; tab. 21 a 22; příloha C) na nejnižším příjmovém intervalu. Ty jsou způsobeny minimálním vyměřovacím základem pro odvody na sociální zabezpečení. Takto ovlivněné úrovně příjmů jsou však pod úrovní lokální minimální mzdy, nemůžeme jim tudíž přikládat takovou váhu jako příjmům nad touto hranicí.

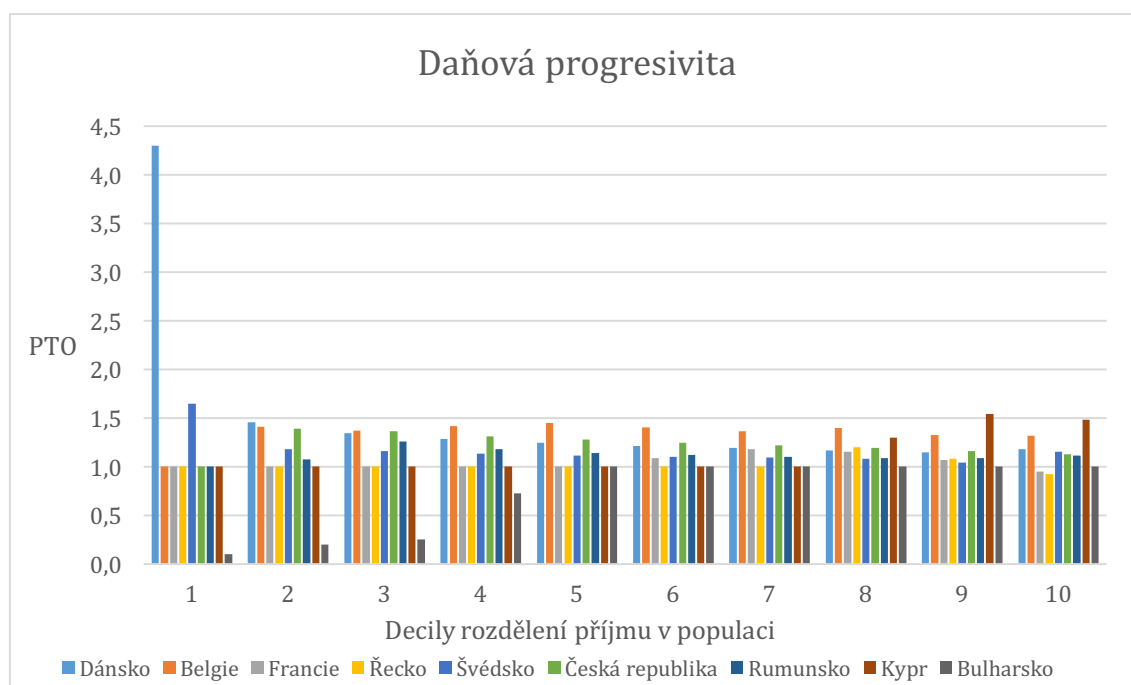
S ohledem na Francii a Řecko lze konstatovat výjimečnou hodnotu ukazatele PTO pro interval nejvyšších příjmů (graf 20; tab. 22; příloha C). Jsou to jediné země, kde pozorujeme regresi daňové zátěže na tomto intervalu. Příčinou jsou zde maximální vyměřovací základy pro odvody do některých fondů sociálního zabezpečení.

Graf 19 Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro samostatně žijící dospělou osobu

S ohledem na zjištěné hodnoty ukazatele *PTO* a s odhlédnutím od extrémů popsaných výše můžeme konstatovat časté hodnoty značící rovnou daň pro nejnižší interval příjmů (graf 20; tab. 22; příloha C). To lze odůvodnit existencí základních odpočtů od základu daně a existencí daňových pásem s nulovým zatížením. Dále pak pozorujeme skokový nárůst progresivity, který se dle specifik jednotlivých daňových systémů projevuje dříve či později. Po tomto skokovém nárůstu se zjištěné hodnoty často postupně snižují.

Z hlediska klesajících hodnot daňové progresivity směrem k větším příjmům můžeme země dále rozdělit na dvě skupiny (graf 20; tab. 22; příloha C). První skupinou jsou země, kde hodnoty *PTO* po zmíněném skokovém nárůstu postupně klesají na všech dalších úrovních příjmů. Takovými jsou Belgie, Francie, Řecko a Česká republika. Druhou skupinou jsou pak ty státy, kde zjištěné hodnoty *PTO* po skokovém nárůstu nejdříve postupně klesají, pro nejvyšší příjmový interval však znovu stoupají. Těmito zeměmi jsou Dánsko, Švédsko a Rumunsko.

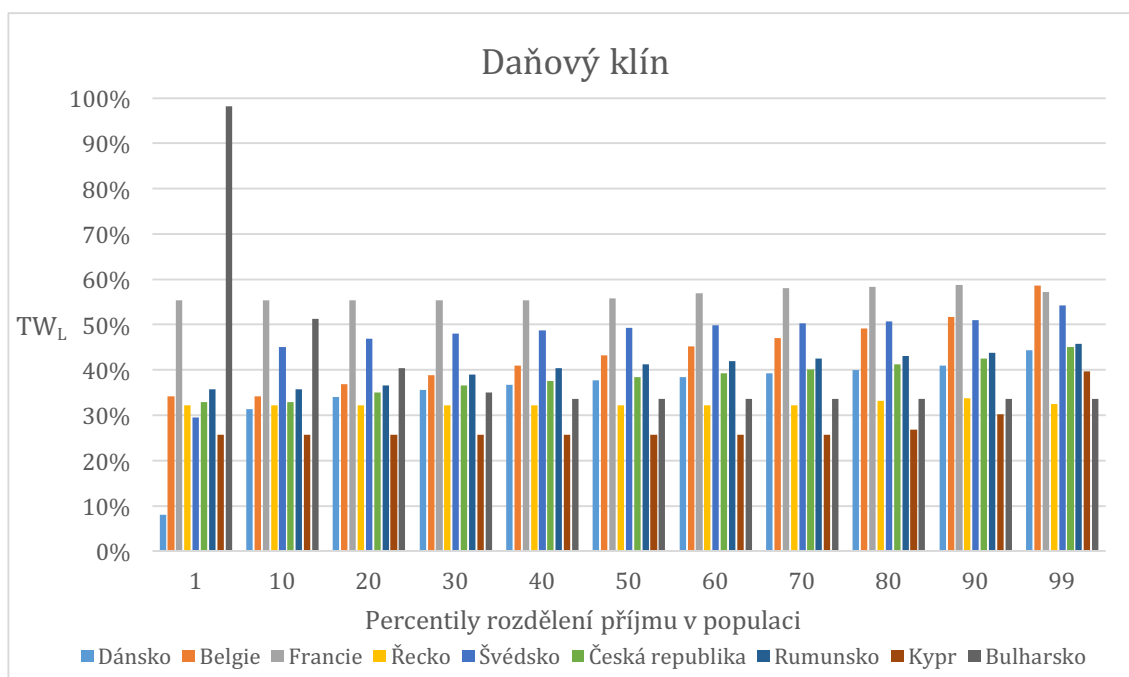

Graf 20 Mezistátní porovnání daňové progresivity pro samostatně žijící dospělou osobou

Od výše popsaného principu se odlišuje Bulharsko. Po počátečním zkreslení zjištěných hodnot způsobeným minimálním vyměřovacím základem pro odvody na sociální zabezpečení jsou hodnoty *PTO* na všech dalších příjmových intervalech rovny jedné. Další podobně výjimečnou zemí je Řecko, kde je daň proporcionální až po 8. příjmový interval, kde *PTO* razantně stoupne. Na dalších analyzovaných intervalech příjmů však už postupně klesá (graf 20; tab. 22; příloha C).

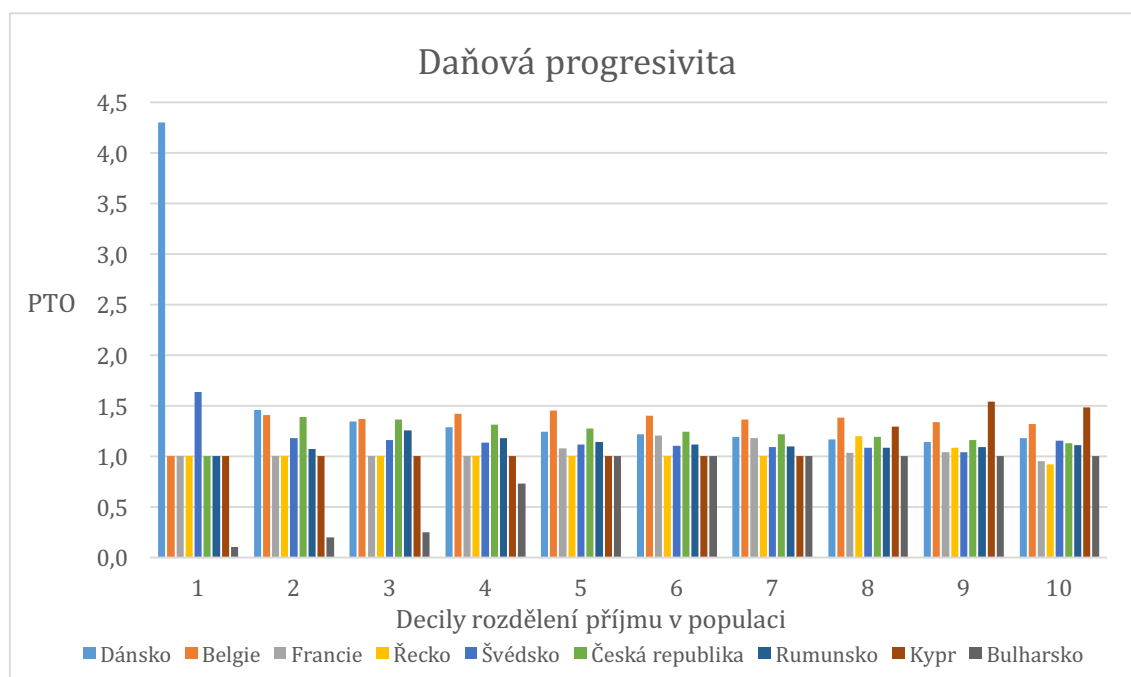
6.2 Mezistátní porovnání pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti

Zjištěné hodnoty pro dva společně žijící poplatníky s vlastními příjmy jsou do značné míry podobné těm pro samostatně žijícího poplatníka. Způsobené je to metodikou výběru poplatníků, která byla založena na výběru pro populaci EU typických domácností. Vzhledem k zvolenému pouze malému příjmovému rozdílu mezi muži a ženami nebylo příliš prostoru pro vznik výraznějších odlišností. Pokud se hodnoty lišily, bylo to způsobeno ve většině případů tím, že jeden z poplatníků v rámci domácnosti byl zdaňován v jiném pásmu klouzavé progresive než samostatně žijící poplatník.

Graf 21 Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti

Takovéto rozdíly spatřujeme na ojedinělých intervalech příjmů v rámci Belgie, Francie a Řecka (graf 21; tab. 23; příloha C). Nejvýraznější jsou ve Francii, kde je efekt rozdílných daňových pásem způsoben společnou aplikací se slevou pro poplatníky s nízkou daňovou povinností. Nutno je ale podotknout, že by k takovýmto diferencím mohlo docházet ve všech zemích, kde je daňový systém nastaven progresivně ať už samotnou sazbou daně nebo také slevami na dani a odpočty od základu daně. Závisí pouze na konkrétních úrovních příjmů, které jsou pro porovnání zvoleny.

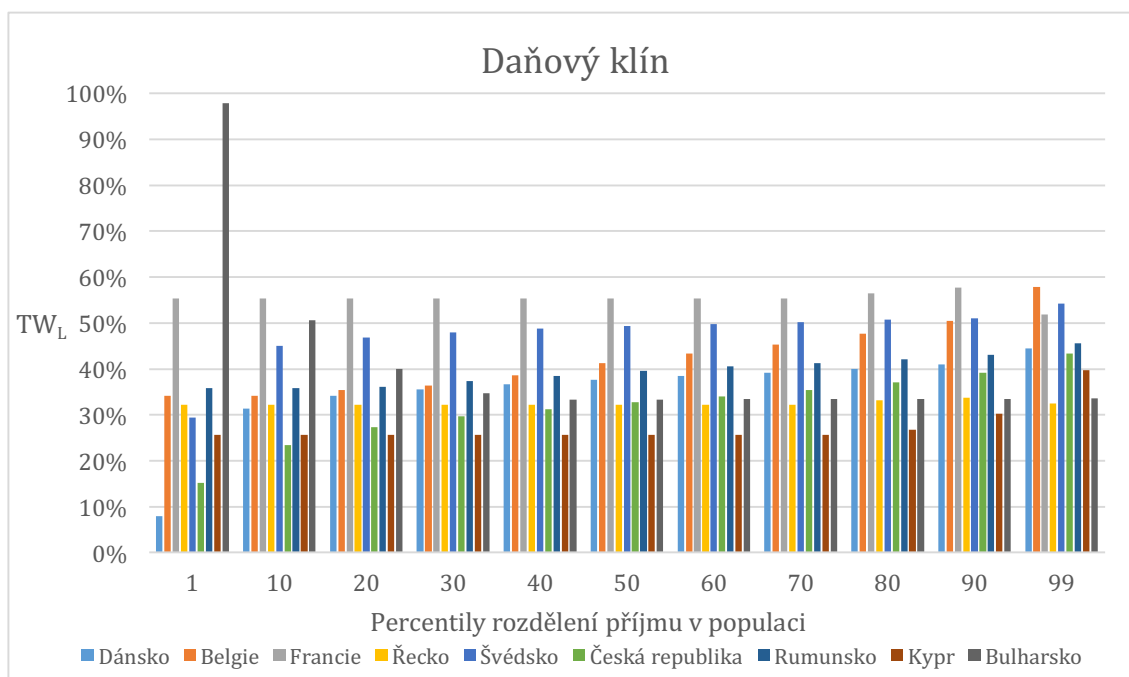
Graf 22 Mezistátní porovnání daňové progresivity pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti

Markantnější rozdíl by mohl v případě společně žijícího páru nastávat, pokud by pro jednoho z partnerů byl zvolen výrazně nižší příjem než pro druhého. Efekt jiných pásem klouzavé progresivity by se tím ještě prohloubil (graf 22; tab. 24; příloha C). Bylo by možné aplikovat slevy a odpočty na dani na partnera s nízkými příjmy a také výhody společného zdanění manželů. To umožňuje zdaňovat příjmy na podobném principu, jako je popsáno např. v případě Francie, a tudíž docílit nižší průměrné sazby klouzavé progresivity než při zdanění příjmu každého z partnerů zvlášť. Z důvodů výše popsané metodiky práce to však učiněno nebylo.

6.3 Mezistátní porovnání pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti

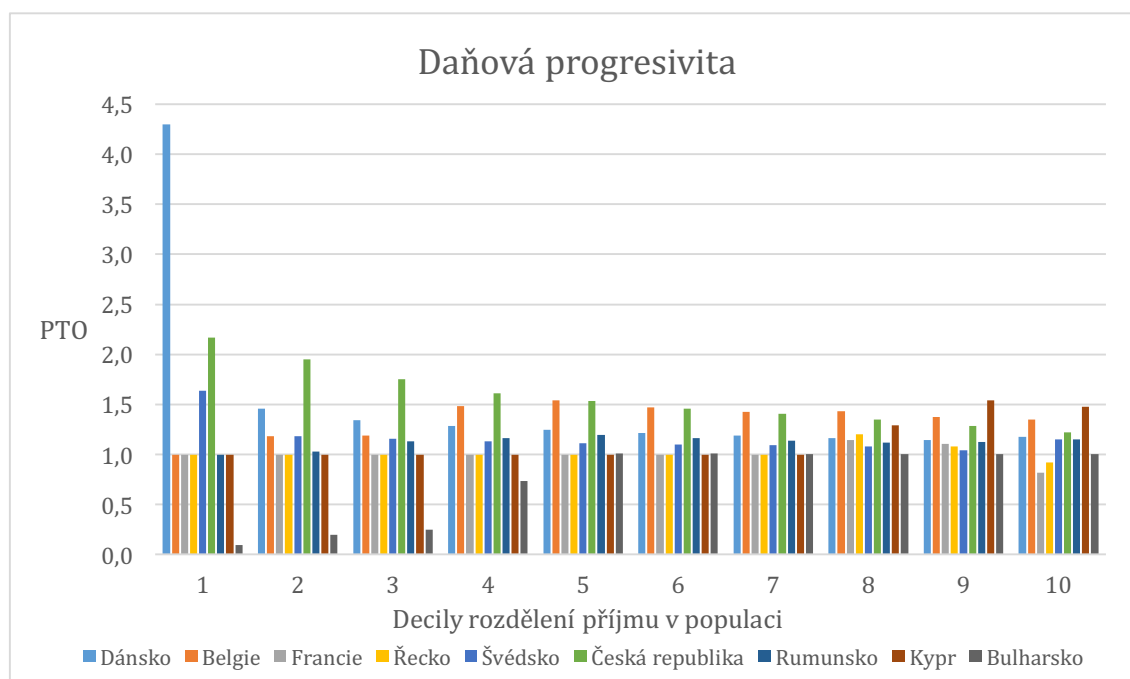
Větší odlišnosti mezi hodnotami zjištěnými pro samostatně žijícího poplatníka a těmi pro pár byly zjištěny v případech, kdy byl zohledněn počet vyživovaných dětí. Tyto diference jsou způsobeny existencí odpočtu od základu daně, slev na dani a jiných zvýhodnění na vyživované děti v některých zkoumaných státech. Tento fakt samotný země rozdělí na dvě kategorie. První kategorii, ve které je možné uplatňovat odpočty, slevy či jiné zvýhodnění na vyživované děti v rámci daňového systému a druhou kategorii, kde žádné takové zvýhodnění nenalzáme (v těchto státech mají obvykle zvýhodnění pro rodiče podobu sociálních dávek či jiných příspěvků nevstupujících do daňového systému).

Zeměmi, kde jsou takovéto slevy, odpočty a zvýhodnění uplatněny, jsou Belgie, Francie, Česká republika, Rumunsko a Bulharsko. Naopak daňové systémy neovlivňují v Dánsku, Švédsku, Řecku a na Kypru.

Graf 23 Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti

Patrně největší vliv mají tyto podpory pro rodiče s dětmi v České republice. Nejvíce se projevují při nejnižších příjmech, a to díky tomu, že mají podobu tzv. daňového bonusu a jsou vypláceny poplatníkům neohledně na výši jejich daňového základu (respektive i pokud je vypočtená daň nulová, poplatník tento příspěvek obdrží). Jeho vliv se díky absolutně stanovené výši snižuje s růstem příjmů poplatníka. Nejvyšší je na prvním příjmovém intervalu, kde vytváří výraznou progresi v porovnání s hodnotami *PTO* pro domácnosti bez dětí, kde je daň na tomto intervalu proporcionalní.

Graf 24 Mezistátní porovnání daňové progresivity pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti

Ve státech, kde má tento příspěvek povahu odpočtu ze základu daně či slevy na dani, se jeho vliv projeví až na úrovni příjmů, kterou nepokrývá základní sleva či pásmo klouzavé progresse s nulovým daňovým zatížením. Takovými jsou Belgie, Rumunsko a Bulharsko. V poslední jmenované zemi je však příspěvek tak malý, že je zejména se zvyšujícím se příjmem domácností jeho vliv ve výše zmíněných grafech takřka zanedbatelný (graf 24 a 25; tab. 25 a 26; příloha C).

Za povšimnutí také stojí, že přestože tyto slevy a odpočty snižují míru efektivního zdanění, ne na všech intervalech je nižší i daňová progresivita (graf 24 a 25; tab. 25 a 26; příloha C). Tento lze vysvětlit tím, že v případech klouzavé progresivních systémů takto snížené základy daně zůstávají delší dobu v nižších klouzavě progresivních pásmech. Druhým důvodem může být předpoklad příjmové situace poplatníků, který na intervalech s velkým nárůstem příjmů může razantněji snížit význam zvýhodnění na děti v podobě odpočtu od základu daně (pozorujeme to v Rumunsku) a způsobit tak skokový nárůst progresivity.

Specifickým případem je Francie, kde se uplatňuje společné zdanění manželů zohledňující rovněž počet dětí v rodině. V uvedeném případě se zdanitelný příjem dělil třemi, tudíž to pro dva pracující rodiče znamenalo delší setrvání v nižších pásmech progresse. Výsledkem je proporcionální daň trvajícím i v intervalech příjmů, kde se rodiny bez dětí již zdaňují ve vyšších daňových pásmech (až do 7. příjmového intervalu). Jakmile však i rodina s dětmi překročí tuto hranici (8. příjmový interval), daňová progresivita se nutně zvýší. V 10. příjmovém intervalu se však znovu projevuje efekt delšího setrvání v nižším daňovém pásmu. To zapříčiňuje nižší progresivitu než u dalších dvou poplatníků (graf 24; tab. 26; příloha C).

7 Diskuze

Míra efektivního zdanění je v současné literatuře používána jako prostředek mezistátního porovnání daňových systémů. Konkrétní aplikace se však liší použitou metodikou (mikro či makroekonomickým způsobem jejího stanovení) a také úrovněmi příjmů, pro které je kalkulována. Zjišťována bývá tradičně pro rozdílné podíly průměrné mzdy či pro fixně stanovený příjem napříč jednotlivými státy. Metodika použitá v této práci se od tohoto přístupu odlišuje snahou o pokrytí co největšího intervalu příjmů za využití statistiky příjmu po kvantilech.

Částečně se problematiky efektivního zdanění ve státech EU dotýkají pravidelně vydávané publikace Eurostatu (Eurostat 2015, Taxation trends in the European Union) a OECD (OECD 2016, Taxing Wages). Ačkoliv se omezují zejména na popis vlastností jednotlivých daňových systémů, v různém rozsahu kalkulují i skutečně odvedené částky na daních v jednotlivých státech. Více do hloubky se tomuto tématu věnuje právě OECD, které poskytuje položkovou kalkulaci daňové povinnosti ve svých členských státech pro různé druhy poplatníků i výši příjmů. Přestože obě tyto publikace provádějí výpočty míry efektivního zdanění pro modelové poplatníky, jejich specifikace (zejména úroveň příjmů vycházející z násobku průměrné mzdy) byla však natolik odlišná, že přímé srovnání neumožňovala.

I v rámci akademických prací vypracovaných na vysokých školách v České republice lze usoudit, že je téma analýzy efektivního zdanění poměrně populární. Příkladem prací s nedávným datem vypracování jsou práce Kohoutové (2014), Reichmanna (2013), Šantrůčka (2013), Urbana (2014), Váňové (2015). Takto zpracované práce se z pravidla liší jak výběrovým vzorkem zkoumaných zemí, tak metodikou stanovení míry efektivního zdanění a daňové progresivity. Tato práce přináší v uvedené oblasti nové poznatky jak samotnými kalkulacemi na základě údajů o daňových systémech pro rok 2016, tak aplikací výpočtu na výše vybrané modelové poplatníky a výběrový vzorek zemí. Některé z těchto prací také zůstávají u výpočtu míry efektivního zdanění, k analýze daňové progresivity již nepřistupují (Reichmann 2013, Šantrůček 2013, Urban 2014). Tyto práce využívají podobně jako tato výpočet efektivního zdanění za využití mikroekonomických způsobů (kapitola 3.2.1). Práce Kohoutové (2014) a Váňové (2015) stanovují i míru daňové progresivity, obě však pro jiné modelové poplatníky a jinou skupinu zemí. Kohoutová (2014) stanovuje rovněž i míru globální progresivity za využití Lorenzovy křivky (více v kapitole 3.3.3 výše), což v této práci učiněno nebylo. Z důvodů zvolení odlišné metodiky stanovení výběrového vzorku zemí a specifik modelových poplatníků srovnání konkrétních výsledků nemělo smysl.

Mimo akademickou oblast je téma efektivního zdanění často diskutované, avšak vzhledem k omezené mobilitě obyvatelstva díky kulturním, jazykovým a dalším rozdílům není jeho praktická aplikace příliš velká (toto může být jinak v oblastech, kde je mobilita obyvatelstva větší než v rámci EU, například ve Spojených státech amerických). Téma má význam v otázkách harmonizace daňových systémů, jelikož nabízí možnost mezistátního porovnání dopadů konkrétních změn daňových zákonů na poplatníky daně. Proto jako oblast s větší praktickou aplikací efektivních

daňových sazeb vidíme problematiku efektivního zdanění právnických osob právě vzhledem k jejich mobilitě napříč jednotlivými státy. Ta však analyzována nebyla.

Tato práce poskytuje kalkulace dopadů nastavení daňových systémů napříč zkoumanými státy postihující v rámci možností jejího rozsahu co největší množství konkrétních poplatníků daně. I přes využití mikroekonomického způsobu kalkulace příslušných ukazatelů a omezení se na modelové poplatníky práce uvádí porovnání toho, jak daňový systém postihuje domácnosti nehledě na rozdílnost jejich příjmové situace. To, že se práce v rámci stanovení výše příjmů pro následné kalkulace neomezuje na násobky průměrné mzdy, jí nabízí možnost analýzy dopadů osobní důchodové daně na téměř všechny příjmové úrovně obyvatelstva konkrétních států.

Zvolený způsob výběru modelových poplatníků (domácností) a výše jejich příjmů byl veden snahou o postihnout co nejtypičtějšího vzorku. Proto bylo i při stanovení těchto specifík využito statistických dat. Zohlednění úrovní příjmů odvislých od kvantilů rozdělení příjmů ve společnosti na jednu stranu umožňovalo postihnout výpočty co největší skupinu obyvatel, na druhou stranu zapříčinilo jistá omezení. Konkrétně to bylo zahrnutí příjmových úrovní i pod hranicí minimální mzdy, což v jednom konkrétním případě ovlivnilo vypočtené výsledky (vizte výsledky pro Bulharsko), dále pak omezení z vrchní strany příjmového intervalu. Stalo se, že v některých zemích nebylo vůbec dosaženo pásma s největší sazbou klouzavé progresse (např. solidární zdanění v České republice či speciální daň pro extrémně vysoké příjmy ve Francii) nebo nebylo dosaženo vrchního limitu pro odvody na sociální zabezpečení, který by progresivitu snižoval (např. znovu v České republice nebo v Rumunsku). Z tohoto důvodu je nutno konstatovat, že nebyly zanalyzovány všechny aspekty daňových systémů ve vybraných zemích pro zvolené poplatníky. Podíl populace, na kterou toto zdanění dopadá (méně než 1 %) je však málo významný.

Co se týče vstupních předpokladů jednotlivých domácností (rozdělení na samostatně žijícího poplatníka, domácnost dvou dospělých s vlastními příjmy, a domácnost dvou dospělých s dvěma vyživovanými dětmi), nebyl mezi prvními dvěma shledán výraznější rozdíl. Pokud nastal, bylo to jen tím, že příjmy jednotlivých členů domácnosti spadly do jiných pásem klouzavé progresse než u samostatně žijícího poplatníka. Z tohoto důvodu lze pro budoucí porovnání tuto druhou nejpočetnější skupinu domácností nejspíše sloučit se samostatně žijícím poplatníkem. Zajímavějších rozdílů bylo dosaženo při zkoumání situace rodiny s dětmi, rozdíly však nastávaly jen v některých státech s ohledem na to, zda je daňový systém využíván jako nástroj na podporu rodin s dětmi nebo zda pro to sociální politika daných států využívá jiných příspěvků či úlev.

K volbě výběrového vzorku v rozsahu devíti zemí bylo přistoupeno vzhledem k rozsahu práce a velkému množství zjišťovaných hodnot pro jednotlivé státy. Tento přístup, který dobře zohledňoval demografickou situaci v jednotlivých státech, však představoval limitaci co se týče dalšího statistického zpracování dat. Z tohoto důvodu nebylo v práci přistoupeno k využití regresní statistiky na hodnocení vlivu poměru výše výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení k HDP na výši daňové progresivity ve zkoumaných zemích. Tato analýza by z důvodu omezení devíti vstupních pozorování měla malou vypovídající hodnotu.

8 Závěr

Cílem práce bylo kalkulovat míry efektivního zdanění a daňové progresivity ve vybraných státech EU. Tyto hodnoty pak porovnat jak ve vnitrostátním, tak v mezistátním rozměru. Na základě těchto údajů následně odpovědět na výzkumnou otázku zda v zemích EU existuje vztah mezi výší výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení v poměru k HDP a progresivitou daňového systému. Použitá metodika práce (konkrétně způsob stanovení výše příjmů a charakteristik modelových domácností) umožnila získání dat relevantních pro významnou část populace v analyzovaných zemích. Získané výsledky byly také srovnány se současnými poznatky o zkoumané problematice.

V první části vlastní práce byly kalkulovány míry efektivního zdanění a daňové progresivity ve vybraných zemích EU. Konkrétně byly tyto míry stanoveny ve výběrovém vzorku skládajícím se z devíti států: Dánska, Belgie, Francie, Řecko, Švédsko, České republiky, Rumunska, Kypru a Bulharska. V každém státě pak byly jejich hodnoty určovány pro zvolené modelové poplatníky: samostatně žijící dospělou osobu, dva dospělí s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti, dva dospělí s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti. V jednotlivých zemích byly příslušné míry pro každého poplatníka stanoveny na 11 úrovních příjmů (respektive deseti příjmových intervalech). V této části bylo zjištěno, že na progresivitu daňového systému mají kromě základní charakteristiky daňové systému (systém rovné či progresivní daně) výrazný vliv i další aspekty zdaňování práce, jako jsou výše základního odpočtu či slevy na děti. Nejvíce se tento vliv projevuje v rámci výběrového vzorku v případě domácnosti s dvěma dětmi v České republice, kde díky daňovému zvýhodnění za vyživované děti zjištěné hodnoty daňové progresivity pro tuto domácnost značí na výrazně progresivní daňový systém, ačkoliv v ČR platí nominálně rovná sazba daně z příjmů. Příkladem země, kde je sazba daně určena na progresivním principu, ale díky výši základní slevy se až po sedmý příjmový interval jeví jako systém proporcionální, je Řecko.

V druhé části vlastní práce, tedy v rámci mezistátního porovnání zjištěných hodnot míry efektivního zdanění a daňové progresivity pro jednotlivé poplatníky, byl kladen důraz na analýzu změn zjištěných výsledků mezi jednotlivými domácnostmi. Z tohoto pohledu lze výběrový vzorek rozdělit na dvě skupiny. První skupinu reprezentují země, kde je daňový systém ovlivněn rodinnou politikou a podporou rodičů s dětmi a zjištěné hodnoty míry efektivního zdanění a daňové progresivity se tak od bezdětných domácností liší. Těmito jsou Belgie, Francie, Česká republika, Rumunsko a Bulharsko. Druhou skupinou jsou pak země, kde jsou tyto podpory vypláceny v rámci systémů sociálních příspěvků a výsledky v této práci v návaznosti na použitou metodiku nijak neovlivnily. Ty představují Dánsko, Švédsko, Řecko a Kypr. Zajímavý je také fakt, že rozdily ve zdanění nejčastější skupiny obyvatelstva – samostatně žijícího dospělého a druhé nejčastější – dvou společně žijících dospělých jsou minimální.

Na základě výše provedeného porovnání není možné jednoznačně konstatovat, že výše výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení v poměru k HDP má vliv na zjištěné hodnoty progresivity osobní důchodové daně zaměstnaných osob ve vybraných zemích EU. Je nutné také podotknout, že rozsah výběrového vzorku, ke kterému bylo přistoupeno z důvodů velkého množství dat pro jednotlivé země, představoval problém pro další statistické zpracování a širší interpretaci získaných výsledků.

Výše uvedená odpověď na zvolenou výzkumnou otázku je dále zdůvodněna následujícími závěry. Při hodnocení zjištěných hodnot v kontextu počátečního rozdělení na 3 skupiny podle výše poměru výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení k HDP, bylo zjištěno, že dvě země ze skupiny s největším zmíněným poměrem (Dánsko a Belgie) vykazují nadprůměrně vysoké hodnoty daňové progresivity na všech příjmových intervalech. Třetí z nich (Francie) se vyznačuje progresivitou nízkou. Francie se však umístila v popředí použité statistiky díky vysokým nominálním sazbám daně z příjmů a odvodů na sociální zabezpečení. V rámci zemí se středně vysokým poměrem zmíněného výběru k HDP lze v případě Švédska pozorovat mírnou progresivitu na celém intervalu příjmů. Řecko se poté vyznačuje proporcionálním systémem až po sedmý příjmový interval, kdy progresivita rychle naroste, ale dále pak klesá až k regresivním hodnotám. V ČR pak byly po šestý příjmový interval pro bezdětnou domácnost a po devátý příjmový interval pro domácnost s dvěma dětmi zjištěny relativně vysoké hodnoty daňové progresivity. Z tohoto pohledu jsou země se středně vysokým poměrem výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení k HDP nesourodou skupinou. V rámci skupiny zemí s nejnižší hodnotou poměru výběru daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení k HDP lze pozorovat nízkou daňovou progresivitu pouze v případě Bulharska. Rumunsku se vyznačuje středně vysokou daňovou progresivitou na všech příjmových intervalech. Kypr od osmého příjmové intervalu vykazuje progresivitu vysokou.

9 Použité zdroje

- ACCA (ASSOCIATION OF CHARTERED CERTIFIED ACCOUNTANTS). *Tax Rates and Allowances* [online]. 2016 [cit 2016-02-27]. Dostupné z URL: <http://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDF-students/acca/f6/examdocs/f6-rom-examdocs-tax-rates-and-allowances-2016.pdf>
- BDO CYPRUS. *Cyprus Tax Facts 2016* [online]. 2016 [cit 2016-04-10]. Dostupné z URL: http://bdo.com.cy/phocadownload/160122_bdo_cy_tax_facts.pdf
- BLUM, W., KALVEN, H. The Uneasy Case for Progressive Taxation. *The University of Chicago Law Review*. 1952, 19(3), 417-520, ISSN 0041-9494.
- CAREY, D., TCHILINGUIRIAN H. Average Effective Tax Rates on Capital, Labour and Consumption. *OECD Economics Department Working Papers* [online]. 2000, 258 s., OECD Publishing, Paris [cit 2016-02-27]. ISSN: 1815-1973, dostupné z URL: <http://www.oecd-ilibrary.org/docserver/download/5lgsjhvj82nn.pdf?expires=1456578977&id=id&accname=guest&checksum=6851D2332A8C90CC1D835092690DBE29>
- ČESKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů (v práci jako „ZDP“)*. Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 117, s. 3473-3491.
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výše a platba pojistného* [online]. 2016 [cit 2016-04-10]. Dostupné z URL: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeni/vyse-a-platba-pojistneho/>
- DELOITTE BULGARIA. *Tax Legislation Changes for 2016* [online]. 2016 [cit 2016-04-10]. Dostupné z URL: https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/bg/Documents/tax/Tax%20Newsletters/tax_newsletter_2016_en.pdf
- EUROSTAT. *Distribution of income by quantiles, source: SILC* [online]. 2015, [cit. 18. 3. 2016]. Dostupné z URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-050270_QID_-498BFF66_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;QUANTILE,L,Z,0;INDIC_IL,L,Z,1;CURRENCY,L,Z,2;INDICATORS,C,Z,3;&zSelection=DS-050270INDIC_IL,TC;DS-050270CURRENCY,EUR;DS-050270INDICATORS,OBS_FLAG;DS-050270QUANTILE,DECILE1;&rankName1=INDIC-IL_1_2_-1_2&rankName2=CURRENCY_1_2_-1_2&rankName3=INDICATORS_1_2_-1_2&rankName4=QUANTILE_1_2_-1_2&rankName5=TIME_1_0_0_0&rankName6=GEO_1_2_0_1&sortC=ASC_-1_FIRST&rStp=&cStp=&rDCh=&cDCh=&rDM=true&cDM=true&footnes=false&empty=false&wai=false&time_mode=NONE&time_most_recent=false&lang=EN&cfo=%23%23%23%2C%23%23%23.%23%23%23
- EUROSTAT. *Household characteristics by type of household* [online]. 2015, [cit. 27. 2. 2016]. Dostupné z URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-051868_QID_-16C22F8F_UID_-

3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;HHTYP,L,Z,0;CARACT,L,Z,1;INDICATORS,C,Z,2;&zSelection=DS-051868HHTYP,A2;DS-051868CARACT,REPART;DS-051868INDICATORS,OBS_FLAG;&rankName1=HHTYP_1_2_1_2&rankName2=INDICATORS_1_2_1_2&rankName3=CARACT_1_2_1_2&rankName4=TIME_1_0_0_0&rankName5=GEO_1_2_0_1&sortC=ASC_1_FIRST&rStp=&cStp=&rDCh=&cDCh=&rDM=true&cDM=true&footnes=false&empty=false&wai=false&time_mode=NONE&time_most_recent=false&lang=EN&cfo=%23%23%23%2C%23%23%23.%23%23%23

EUROSTAT. *Main national accounts tax aggregates* [online]. 2015, [cit. 18. 3. 2016].

Dostupné z URL: [http://appsso.eurostat.ec.eu-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[ropa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[out=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;UNIT,L,Z,0;SECTOR,L,Z,1;NA_ITEM,L,Z,2;INDICA-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[TORS,C,Z,3;&zSelection=DS-471199UNIT,PC_GDP;DS-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[471199NA_ITEM,D2_D5_D91_D61_M_D995;DS-471199INDICA-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[TORS,OBS_FLAG;DS-471199SECTOR,S13_S212;&rank-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[Name1=TIME_1_0_0_0&rankName2=UNIT_1_2_1_2&rank-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[Name3=GEO_1_2_0_1&rankName4=SECTOR_1_2_1_2&rankName5=INDICA-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[TORS_1_2_1_2&rankName6=NA-ITEM_1_2_1_2&sortC=ASC_](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[1_FIRST&rStp=&cStp=&rDCh=&cDCh=&rDM=true&cDM=true&footnes=false](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[&empty=false&wai=false&time_mode=NONE&time_most_re-](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

[cent=false&lang=EN&cfo=%23%23%23%2C%23%23%23.%23%23%23](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-471199_QID_1007A1F_UID_-3F171EB0&lay-)

EUROSTAT. *Mean and median income by age and sex (source: SILC)* [online]. 2015,

[cit. 23. 3. 2016]. Dostupné z URL: [\[\\[\\\[\\\\[\\\\\[\\\\\\[\\\\\\\[\\\\\\\\[\\\\\\\\\[\\\\\\\\\\[\\\\\\\\\\\[\\\\\\\\\\\\[EUROSTAT. *Taxation trends in the European Union, Data for the EU Member States, Iceland and Norway, 2015 edition*. 2015, 154 s., Publications Office of the European\\\\\\\\\\\\]\\\\\\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\\\\\\)\\\\\\\\\\\]\\\\\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\\\\\)\\\\\\\\\\]\\\\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\\\\)\\\\\\\\\]\\\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\\\)\\\\\\\\]\\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\\)\\\\\\\]\\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\\)\\\\\\]\\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\\)\\\\\]\\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\\)\\\\]\\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\\)\\\]\\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\\)\\]\\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\\)\]\(http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=\)](http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?query=BOOKMARK_DS-053406_QID_-589F145C_UID_-3F171EB0&layout=TIME,C,X,0;GEO,L,Y,0;AGE,L,Z,0;SEX,L,Z,1;IN-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Union, Luxembourg, ISBN: 978-92-79-51578-1.

EVROPSKÁ UNIE. *Směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. března 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření*. Úř. věst. EU L 84/1.

EVROPSKÁ UNIE. *Směrnice Rady 2011/16/EU ze dne 15. února 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a zrušení směrnice 77/799/EHS*. Úř. věst. EU L 64/1.

- FORMBY, P., SEAKS, T., SMITH, W. A Comparison of Two New Measures of Tax Progressivity. *The Economic Journal* [online]. 1981, 364(91) [cit. 28-02-2016]. DOI: 10.2307/2232508.
- FRIEDRICH, V., MAKOVÁ K., ŠIROKÝ J. Testing the Predicative Ability of the Tax Progressiveness Indices. *E M Ekonomie a Management / Economics & Management*. 2012, 15(1), 4-16, ISSN 1212-3609.
- KINKOR, J. Měření daňové progresivity. *Finance a úvěr*. 1994, 44(9), 455-462. ISSN 0015-1920.
- KOHOUTOVÁ, K. *Efektivní zdanění práce v ČR a na Slovensku, Diplomová práce*. 2014. Dostupné z URL: https://www.vse.cz/vskp/show_evskp.php?print=yes&evskp_id=41903
- KPMG. *Sweden Income Tax* [online]. 2016 [cit. 28-02-2016]. Dostupné z URL: <https://www.kpmg.com/Global/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/thinking-beyond-borders-2011/ies-tbb-2011-sweden.pdf>
- KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualizované vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- MOFFITT, R., A. The Negative Income Tax and the Evolution of U.S. Welfare Policy, NBER Working Paper No. 9751. *Journal of Economic Perspectives* [online]. 2003, 17(3), 119-140 [cit. 2016-02-21]. DOI:10.3386/w9751, dostupné z URL: <http://www.nber.org/papers/w9751.pdf>
- NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 332 s. ISBN 978-80-7478-626-6.
- NICHOLS, D., WEMPE, W. Regressive Tax Rates and the Unethical Taxation of Salaried Income. *Journal of Business Ethics* [online]. 2010, 91(4), 553-566 [cit. 2016-02-21]. DOI: 10.1007/s10551-009-0131-z. ISSN 01674544.
- OECD. *Taxing Wages 2016*. 2016, OECD Publishing, Paris. DOI: http://dx.doi.org/10.1787/tax_wages-2016-en
- PAVEL, J. Vliv daní a dávek na pracovní úsilí v ČR. *Výzkumná studie MF ČR*. 2005, 28(2), dostupné z URL: <http://www.mfcr.cz/assets/en/media/Influence-of-Taxes-and-Benefits-on-Work-Effort-in-the-Czech-Republic.pdf>.
- PAVEL J., VÍTEK L. Mezní efektivní daňové sazby zaměstnanců na českém a slovenském pracovním trhu v období transformace. *Politická ekonomie* [online]. 2005, 53(4), 477-494 [cit. 2016-02-22]. ISSN 00323233, dostupné také z URL: <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=polek&pdf=518.pdf>
- PAVEL, J., VÍTEK L. A KOL. *Komparace daňových, pojistných a dávkových systémů ve vyspělých zemích (OECD) z hlediska jejich vlivu na odvodové zatížení nízkopříjmových domácností*. 2010-2011, dostupné z URL: http://www.mpsv.cz/files/clanky/13246/Studie_1.pdf
- PwC. *Worldwide Tax Summaries* [online]. 2016 [cit. 2016-04-10]. dostupné z URL: <http://taxsummaries.pwc.com/uk/taxsummaries/wwts.nsf/ID/tax-summaries-home>

- REICHMANN, J. *Efektivní zdanění práce ve vybraných zemích světa, Bakalářská práce*. 2013. Dostupné z URL: <http://www.vse.cz/vskp/eid/36915>
- SKAT (DANISH CUSTOMS AND TAX ADMINISTRATION). *Tax rates 2016* [online]. 2016 [cit. 2016-04-10]. dostupné z URL: <http://www.skat.dk/SKAT.aspx?oId=79885&vId=0&lang=US>
- SQUIRE PATTON BOGGS. *New Social Security Rates for French Employers and Staff in 2016* [online]. 2016 [cit. 2016-04-10]. dostupné z URL: <http://media.squire-pattonboggs.com/pdf/blog/misc/New-Social-Security-Rates-for-French-Employers-Diagram.pdf>
- ŠANTRŮČEK, P. *Efektivní zdanění práce ve vybraných zemích EU, Bakalářská práce*. 2013. Dostupné z URL: <http://www.vse.cz/vskp/eid/36913>
- ŠIROKÝ, J., A KOL. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- URBAN, M. *Efektivní daňové sazby daně z příjmů fyzických osob Visegrádské čtyřky, Bakalářská práce*. 2014. Dostupné z URL: https://www.vse.cz/vskp/43410_efektivni_danove_sazby_dane_z%C2%A0prijmu_fyzickych_osob_v%C2%A0zemich_visegrad-ske_ctyrky
- VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. 427 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- VÁŇOVÁ, P. *Vliv nominální sazby daně z příjmů fyzických osob na progresi efektivního zdanění příjmů fyzických osob v zemích Evropské unie, Diplomová práce*. 2015. Dostupné z URL: http://theses.cz/id/wp7chs/zaverecna_prace.pdf
- VÍTEK, L. *Ekonomická analýza zdanění příjmů*. Praha: IREAS, 2008. 311 s. ISBN 978-80-86684-50-5.

10 Seznam grafů

Graf 1	Interpretace hodnot daňového klínu v Dánsku	29
Graf 2	Interpretace hodnot daňové progresivity v Dánsku	30
Graf 3	Interpretace hodnot daňového klínu v Belgii	33
Graf 4	Interpretace hodnot daňové progresivity v Belgii	33
Graf 5	Interpretace hodnot daňového klínu ve Francii	36
Graf 6	Interpretace hodnot daňové progresivity ve Francii	36
Graf 7	Interpretace hodnot daňového klínu v Řecku	38
Graf 8	Interpretace hodnot daňové progresivity v Řecku	39
Graf 9	Interpretace hodnot daňového klínu ve Švédsku	40
Graf 10	Interpretace hodnot daňové progresivity ve Švédsku	41
Graf 11	Interpretace hodnot daňového klínu v České republice	42
Graf 12	Interpretace hodnot daňové progresivity v České republice	43
Graf 13	Interpretace hodnot daňového klínu v Rumunsku	45
Graf 14	Interpretace hodnot daňové progresivity v Rumunsku	45
Graf 15	Interpretace hodnot daňového klínu na Kypru	47
Graf 16	Interpretace hodnot daňové progresivity na Kypru	47
Graf 17	Interpretace hodnot daňového klínu v Bulharsku	48
Graf 18	Interpretace hodnot daňové progresivity v Bulharsku	49
Graf 19	Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro samostatně žijící dospělou osobu	51
Graf 20	Mezistátní porovnání daňové progresivity pro samostatně žijící dospělou osobou	52
Graf 21	Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti	53

-
- Graf 22** Mezistátní porovnání daňové progresivity pro dva dospělé s vlastními příjmy žijící ve společné domácnosti 54
- Graf 23** Mezistátní porovnání hodnot daňového klínu pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti 55
- Graf 24** Mezistátní porovnání daňové progresivity pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti 56

11 Seznam tabulek

Tab. 1	Interpretace hodnot ukazatelů intervalové progresivity	23
Tab. 2	Procentní podíl domácností dle jejich typu	25
Tab. 3	Progresivní daňové sazby v Dánsku	29
Tab. 4	Progresivní daňové sazby v Belgii	30
Tab. 5	Výše základního odpočtu v Belgii	31
Tab. 6	Zvýšení základního odpočtu o vyživované děti v Belgii	31
Tab. 7	Výpočet základní slevy ze základního odpočtu v Belgii	32
Tab. 8	Výpočet zaměstnaneckého odpočtu v Belgii	32
Tab. 9	Progresivní daňové sazby ve Francii	34
Tab. 10	Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení ve Francii	35
Tab. 11	Daňové sazby v Řecku	37
Tab. 12	Speciální solidární příspěvek v Řecku	37
Tab. 13	Progresivní daňové sazby státní daně ve Švédsku	39
Tab. 14	Snížení základu daně v závislosti na jeho výši ve Švédsku	40
Tab. 15	Výpočet odpočtu od základu daně v Rumunsku	44
Tab. 16	Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení v Rumunsku	44
Tab. 17	Progresivní daňové sazby na Kypru	46
Tab. 18	Sazby odvodů do fondů sociálního zabezpečení na Kypru	46
Tab. 19	Poměr odvedené daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení na HDP v členských státech EU	70
Tab. 20	Úroveň příjmů ve vybraných státech EU po kvantilech	71
Tab. 21	Hodnoty ukazatele TW_L v jednotlivých zemích pro samostatně žijící dospělou osobu	72

-
- Tab. 22** Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro samostatně žijící dospělou osobu (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa) 73
- Tab. 23** Hodnoty ukazatele *TW_L* v jednotlivých zemích pro dva dospělé žijící ve společné domácnosti 74
- Tab. 24** Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro dva dospělé žijící ve společné domácnosti (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa) 75
- Tab. 25** Hodnoty ukazatele *TW_L* v jednotlivých zemích pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti 76
- Tab. 26** Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa) 77

Přílohy

A Statistická data pro určení vzorku zkoumaných zemí

Jednotkou pro data ze statistiky o poměru odvedené daně z příjmů a odvodů na sociální zabezpečení je procentní poměr k HDP.

Tab. 19 Poměr odvedené daně z příjmů fyzických osob a odvodů na sociální zabezpečení na HDP v členských státech EU

Země	Daně z příjmů samostatně žijících a domácností včetně zisků z držby aktiv	Čisté odvody na sociální zabezpečení	Celkem
Dánsko	29,4	1,1	30,5
Belgie	12,8	16,9	29,7
Francie	8,8	19,2	28,0
Finsko	13,4	12,8	26,2
Rakousko	10,5	15,4	25,9
Itálie	12,0	13,4	25,4
Německo	8,9	16,5	25,4
Nizozemsko	7,0	15,4	22,4
Lucembursko	8,9	12,3	21,2
Španělsko	7,7	12,5	20,2
Slovinsko	5,0	14,6	19,6
Portugalsko	7,7	11,7	19,4
Řecko	5,8	13,4	19,2
Švédsko	14,9	3,7	18,6
Česká republika	3,8	14,8	18,6
Maďarsko	5,0	13,1	18,1
Polsko	4,6	13,2	17,8
Estonsko	5,7	11,1	16,8
Spojené království	9,0	7,6	16,6
Slovensko	3,0	13,6	16,6
Chorvatsko	3,9	11,8	15,7
Irsko	9,7	5,8	15,5
Litva	3,6	11,5	15,1
Lotyšsko	5,9	8,7	14,6
Malta	6,9	6,9	13,8
Rumunsko	3,5	8,6	12,1
Kypr	2,7	9,0	11,7
Bulharsko	3,1	7,7	10,8

Zdroj: Eurostat 2015, Main national accounts tax aggregates (Eurostat 2015)

B Úrovně příjmů ve vybraných zemích po kvantilech

Data úrovně příjmů ve vybraných zemích jsou uvedena v národních měnách jednotlivých států. Konkrétně jde vždy o nejvyšší příjme v konkrétním decilu respektive percentilu (tzv. „top cut-off point“).

Tab. 20 Úroveň příjmů ve vybraných státech EU po kvantilech

Percentily rozdělení příjmu	Belgie	Bulharsko	Česká republika	Dánsko	Řecko	Francie	Kypr	Rumunsko	Švédsko
1. percentil	5 075 EUR	683 BGN	64 223 Kč	13 228 EUR	800 EUR	6 048 EUR	4 545 CYP	567 RON	20 331 SEK
1. decil	11 354 EUR	2 496 BGN	119 708 Kč	116 965 EUR	3 000 EUR	11 651 EUR	7 714 CYP	3 279 RON	122 996 SEK
2. decil	14 080 EUR	3 712 BGN	145 368 Kč	144 163 EUR	4 357 EUR	14 398 EUR	9 481 CYP	4 972 RON	156 723 SEK
3. decil	16 536 EUR	4 708 BGN	164 249 Kč	165 475 EUR	5 490 EUR	16 738 EUR	10 902 CYP	6 661 RON	185 042 SEK
4. decil	18 985 EUR	5 573 BGN	180 000 Kč	186 458 EUR	6 428 EUR	18 911 EUR	12 647 CYP	8 219 RON	209 646 SEK
5. decil	21 705 EUR	6 476 BGN	198 028 Kč	207 785 EUR	7 680 EUR	21 199 EUR	14 400 CYP	9 704 RON	234 633 SEK
6. decil	24 355 EUR	7 403 BGN	216 648 Kč	230 974 EUR	8 793 EUR	23 435 EUR	16 665 CYP	11 259 RON	259 027 SEK
7. decil	27 437 EUR	8 574 BGN	240 611 Kč	257 428 EUR	10 147 EUR	26 551 EUR	19 596 CYP	13 013 RON	288 174 SEK
8. decil	31 079 EUR	10 196 BGN	279 103 Kč	292 843 EUR	12 171 EUR	30 628 EUR	23 252 CYP	15 823 RON	327 172 SEK
9. decil	36 714 EUR	13 462 BGN	344 024 Kč	352 540 EUR	15 512 EUR	38 752 EUR	30 376 CYP	19 562 RON	387 092 SEK
99. percentil	64 128 EUR	28 062 BGN	674 078 Kč	664 846 EUR	32 633 EUR	94 553 EUR	91 060 CYP	32 154 RON	659 305 SEK

Zdroj: Eurostat 2015, Distribution of income by quantiles

C Zjištěné hodnoty míry efektivního zdanění a daňové progresivity

Tab. 21 Hodnoty ukazatele TW_L v jednotlivých zemích pro samostatně žijící dospělou osobu

Percentily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. percentil	8,00 %	34,14 %	55,32 %	32,16 %	29,24 %	32,84 %	35,77 %	25,63 %	98,15 %
10. percentil	31,39 %	34,14 %	55,32 %	32,16 %	45,09 %	32,84 %	35,77 %	25,63 %	51,26 %
20. percentil	34,09 %	36,85 %	55,32 %	32,16 %	46,84 %	35,08 %	36,63 %	25,63 %	40,41 %
30. percentil	35,59 %	38,87 %	55,32 %	32,16 %	47,98 %	36,55 %	39,02 %	25,63 %	35,02 %
40. percentil	36,73 %	40,96 %	55,32 %	32,16 %	48,72 %	37,54 %	40,35 %	25,63 %	33,62 %
50. percentil	37,65 %	43,26 %	55,32 %	32,16 %	49,32 %	38,47 %	41,22 %	25,63 %	33,62 %
60. percentil	38,46 %	45,15 %	55,77 %	32,16 %	49,79 %	39,28 %	41,89 %	25,63 %	33,62 %
70. percentil	39,20 %	47,00 %	56,92 %	32,16 %	50,24 %	40,13 %	42,45 %	25,63 %	33,62 %
80. percentil	39,99 %	49,19 %	58,07 %	33,23 %	50,73 %	41,19 %	43,09 %	26,81 %	33,62 %
90. percentil	40,96 %	51,63 %	58,87 %	33,77 %	51,06 %	42,44 %	43,81 %	30,22 %	33,62 %
99. percentil	44,41 %	58,58 %	57,14 %	32,47 %	54,39 %	45,08 %	45,71 %	39,73 %	33,62 %

Tab. 22 Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro samostatně žijící dospělou osobu (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa)

Decily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. decil	4,2968	1,0000	1,0000	1,0000	1,6491	1,0000	1,0000	1,0000	0,1019
2. decil	1,4559	1,4087	1,0000	1,0000	1,1803	1,3878	1,0704	1,0000	0,1951
3. decil	1,3406	1,3691	1,0000	1,0000	1,1594	1,3635	1,2571	1,0000	0,2475
4. decil	1,2843	1,4175	1,0000	1,0000	1,1318	1,3088	1,1802	1,0000	0,7272
5. decil	1,2445	1,4492	1,0000	1,0000	1,1145	1,2744	1,1412	1,0000	1,0000
6. decil	1,2140	1,3995	1,0853	1,0000	1,1011	1,2433	1,1171	1,0000	1,0000
7. decil	1,1885	1,3650	1,1759	1,0000	1,0907	1,2178	1,0993	1,0000	1,0000
8. decil	1,1659	1,3987	1,1521	1,2005	1,0808	1,1920	1,0848	1,2938	1,0000
9. decil	1,1430	1,3225	1,0657	1,0818	1,0417	1,1612	1,0881	1,5416	1,0000
10. decil	1,3271	1,3152	0,9474	0,9192	1,1581	1,1274	1,1104	1,4807	1,0000

Tab. 23 Hodnoty ukazatele TW_L v jednotlivých zemích pro dva dospělé žijící ve společné domácnosti

Percentily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. percentil	8,00 %	34,14 %	55,35 %	32,16 %	29,47 %	32,84 %	35,77 %	25,63 %	98,15 %
10. percentil	31,39 %	34,14 %	55,35 %	32,16 %	45,09 %	32,84 %	35,77 %	25,63 %	51,26 %
20. percentil	34,09 %	36,85 %	55,35 %	32,16 %	46,84 %	35,08 %	36,63 %	25,63 %	40,41 %
30. percentil	35,59 %	38,87 %	55,35 %	32,16 %	47,98 %	36,55 %	39,02 %	25,63 %	35,02 %
40. percentil	36,73 %	40,96 %	55,35 %	32,16 %	48,72 %	37,54 %	40,35 %	25,63 %	33,62 %
50. percentil	37,65 %	43,26 %	55,80 %	32,16 %	49,32 %	38,47 %	41,22 %	25,63 %	33,62 %
60. percentil	38,46 %	45,15 %	56,88 %	32,16 %	49,79 %	39,28 %	41,89 %	25,63 %	33,62 %
70. percentil	39,20 %	47,00 %	58,07 %	32,16 %	50,24 %	40,13 %	42,45 %	25,63 %	33,62 %
80. percentil	39,99 %	49,10 %	58,33 %	33,23 %	50,73 %	41,19 %	43,09 %	26,81 %	33,62 %
90. percentil	40,96 %	51,63 %	58,81 %	33,77 %	51,06 %	42,44 %	43,81 %	30,22 %	33,62 %
99. percentil	44,41 %	58,58 %	57,15 %	32,47 %	54,39 %	45,08 %	45,71 %	39,73 %	33,62 %

Tab. 24 Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro dva dospělé žijící ve společné domácnosti (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa)

Decily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. decil	4,2968	1,0000	1,0000	1,0000	1,6352	1,0000	1,0000	1,0000	0,1019
2. decil	1,4559	1,4087	1,0000	1,0000	1,1803	1,3878	1,0704	1,0000	0,1951
3. decil	1,3406	1,3691	1,0000	1,0000	1,1594	1,3635	1,2571	1,0000	0,2475
4. decil	1,2843	1,4175	1,0000	1,0000	1,1318	1,3088	1,1802	1,0000	0,7272
5. decil	1,2445	1,4492	1,0765	1,0000	1,1145	1,2744	1,1412	1,0000	1,0000
6. decil	1,2140	1,3995	1,2018	1,0000	1,1011	1,2433	1,1171	1,0000	1,0000
7. decil	1,1885	1,3650	1,1791	1,0000	1,0907	1,2178	1,0993	1,0000	1,0000
8. decil	1,1659	1,3814	1,0331	1,2005	1,0808	1,1920	1,0848	1,2938	1,0000
9. decil	1,1430	1,3358	1,0399	1,0818	1,0417	1,1612	1,0881	1,5428	1,0000
10. decil	1,3271	1,3152	0,9494	0,9192	1,1581	1,1274	1,1104	1,4802	1,0000

Tab. 25 Hodnoty ukazatele TW_L v jednotlivých zemích pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti

Percentily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. percentil	8,00 %	34,14 %	55,32 %	32,16 %	29,47 %	15,17 %	35,77 %	25,63 %	97,94 %
10. percentil	31,39 %	34,14 %	55,32 %	32,16 %	45,09 %	23,36 %	35,77 %	25,63 %	50,67 %
20. percentil	34,09 %	35,34 %	55,32 %	32,16 %	46,84 %	27,28 %	36,10 %	25,63 %	39,98 %
30. percentil	35,59 %	36,32 %	55,32 %	32,16 %	47,98 %	29,64 %	37,29 %	25,63 %	34,66 %
40. percentil	36,73 %	38,59 %	55,32 %	32,16 %	48,72 %	31,23 %	38,45 %	25,63 %	33,32 %
50. percentil	37,65 %	41,19 %	55,32 %	32,16 %	49,32 %	32,75 %	39,61 %	25,63 %	33,36 %
60. percentil	38,46 %	43,30 %	55,32 %	32,16 %	49,79 %	34,04 %	40,50 %	25,63 %	33,40 %
70. percentil	39,20 %	45,36 %	55,32 %	32,16 %	50,24 %	35,42 %	41,25 %	25,63 %	33,43 %
80. percentil	39,99 %	47,67 %	56,36 %	33,23 %	50,73 %	37,13 %	42,10 %	26,81 %	33,46 %
90. percentil	40,96 %	50,42 %	57,65 %	33,77 %	51,06 %	39,15 %	43,10 %	30,22 %	33,50 %
99. percentil	44,41 %	57,89 %	51,78 %	32,47 %	54,39 %	43,40 %	45,64 %	39,73 %	33,56 %

Tab. 26 Hodnoty ukazatele *PTO* v jednotlivých zemích pro dva dospělé s vlastními příjmy a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti (hodnoty byly zaokrouhleny na 4 desetinná místa)

Decily rozdělení příjmu	Dánsko	Belgie	Francie	Řecko	Švédsko	Česká republika	Rumunsko	Kypr	Bulharsko
1. decil	4,2968	1,0000	1,0000	1,0000	1,6352	2,1647	1,0000	1,0000	0,0927
2. decil	1,4559	1,1805	1,0000	1,0000	1,1803	1,9510	1,0268	1,0000	0,1974
3. decil	1,3406	1,1864	1,0000	1,0000	1,1594	1,7536	1,1305	1,0000	0,2502
4. decil	1,2843	1,4860	1,0000	1,0000	1,1318	1,6138	1,1640	1,0000	0,7347
5. decil	1,2445	1,5380	1,0000	1,0000	1,1145	1,5315	1,1976	1,0000	1,0091
6. decil	1,2140	1,4698	1,0000	1,0000	1,1011	1,4608	1,1624	1,0000	1,0078
7. decil	1,1885	1,4231	1,0000	1,0000	1,0907	1,4052	1,1369	1,0000	1,0068
8. decil	1,1659	1,4349	1,1423	1,2005	1,0808	1,3507	1,1163	1,2938	1,0059
9. decil	1,1430	1,3757	1,1091	1,0818	1,0417	1,2884	1,1235	1,5428	1,0050
10. decil	1,3271	1,3467	0,8181	0,9192	1,1581	1,2219	1,1505	1,4802	1,0038

D Příklady výpočtů TW_L a PTO pro jednotlivé státy

Pro výpočty míry efektivního zdanění (ukazatele TW_L) v této příloze byl použit vzorec č. 1. Pro výpočet míry daňové progresivity (ukazatele PTO) byl využit vzorec č. 5. Výpočty v této příloze jsou provedeny pro každou zemi pro samostatně žijícího poplatníka v rámci ukazatele TW_L na úrovni 99. percentilu a pro ukazatel PTO na úrovni 10. decilu.

Dánsko

$$GEI_{99} = 664\,846 \text{ DKK}$$

$$GEI_{99} \text{ po odečtení základního odpočtu od základu daně (44\,000 DKK)} = \\ = 620\,446 \text{ DKK}$$

$$IT_1 \text{ (státní daň uvalená v 1. pásmu klouzavé progresse)} = 467\,300 * 0,098 = \\ = 45\,795,40 \text{ DKK}$$

$$IT_1 \text{ (státní daň uvalená v 2. pásmu klouzavé progresse)} = \\ = (620\,446 - 467\,300) * 0,15 = 23\,031,90 \text{ DKK}$$

$$IT_3 \text{ (místní daň)} = 620\,446 * 0,24904 = 154\,615,49 \text{ DKK}$$

$$IT_{99} \text{ (celkem)} = 223\,432 \text{ DKK}$$

$$SSC_{EE1} \text{ (sociální pojištění)} = 664\,846 * 0,08 = 53\,187,68 \text{ DKK}$$

$$SSC_{EE2} \text{ (zdravotní pojištění)} = 620\,446 * 0,03 = 18\,625,38 \text{ DKK}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (celkem)} = 71\,813,06 \text{ DKK}$$

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L_{99}} = \frac{223\,432 + 71\,813,06}{664\,846} = 44,41 \%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$IT_{90} = 106\,936,91 \text{ DKK}$$

$$SSC_{EE90} = 37\,447,30 \text{ DKK}$$

$$GEI_{90} = 352\,540 \text{ DKK}$$

$$PTO = \frac{\frac{223\,432 + 71\,813,06 - (106\,936,91 + 37\,447,30)}{664\,846 - 352\,540}}{352\,540} = 1,1795$$

Belgie

$$GEI_{99} = 64\,128 \text{ EUR}$$

$$\text{Zaměstnanecký odpočet v maximální výši} = 4\,240 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} = 64\,128 * 0,1307 = 8\,381,53 \text{ EUR}$$

$$GEI_{99} \text{ snížený o odpočty} = 51\,506,47 \text{ EUR}$$

$$\begin{aligned}
 IT_{\text{státní}} &= 14\,307 + (51\,507,47 - 38\,080) * 0,5 = 21\,020,24 \text{ EUR} \\
 \text{Výše základní slevy} &= 7\,130 * 0,25 = 1\,782,50 \text{ EUR} \\
 IT_{\text{státní (po slevě)}} &= 21\,020,24 - 1\,782,50 = 19\,237,74 \text{ EUR} \\
 IT_{\text{místní}} &= 20\,520,96 * 0,0754 = 1\,450,53 \text{ EUR} \\
 IT_{99} \text{ (celkem)} &= 19\,237,74 + 1\,450,53 = 20\,688,26 \text{ EUR} \\
 SSC_{ER99} &= 64\,128 * 0,32 = 20\,520,96 \text{ EUR}
 \end{aligned}$$

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L,99} = \frac{20\,688,26 + 8\,381,53 + 20\,520,96}{64\,128 + 20\,520,96} = 58,58 \%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$\begin{aligned}
 IT_{90} &= 8\,472,62 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE90} &= 4\,798,52 \text{ EUR} \\
 SSC_{ER90} &= 11\,748,48 \text{ EUR} \\
 GEI_{90} &= 36\,714 \text{ EUR}
 \end{aligned}$$

$$PTO = \frac{\frac{20\,688,26 + 8\,381,53 + 20\,520,96 - (8\,472,62 + 4\,798,52 + 11\,748,48)}{8\,472,62 + 4\,798,52 + 11\,748,48}}{\frac{64\,128 + 20\,520,96 - (36\,714 + 11\,748,48)}{36\,714 + 11\,748,48}} = 1,3152$$

Francie

$$GEI_{99} = 94\,553 \text{ EUR}$$

$$\begin{aligned}
 SSC_{EE99} \text{ (zdravotní pojištění)} &= 94\,553 * 0,0075 = 709,15 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (starobní pojištění 1)} &= 94\,553 * 0,0035 = 330,94 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (univerzální sociální příspěvek)} &= (94\,553 * 0,9825) * 0,075 = 6\,985,10 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (příspěvek na dluh systému sociálního pojištění)} &= (94\,553 * 0,9825) * 0,005 = \\
 &= 465,67 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (starobní pojištění 2)} &= 38\,616 * 0,069 = 2\,664,50 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (pojištění nezaměstnanosti)} &= 94\,553 * 0,024 = 2\,269 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Arrco T1)} &= 38\,616 * 0,031 = 1\,197,10 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Agff T1)} &= 38\,616 * 0,008 = 308,93 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Arrco T2)} &= 77\,232 * 0,081 = 6\,255,79 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Agff T2)} &= 77\,232 * 0,009 = 695,09 \text{ EUR} \\
 SSC_{EE99} \text{ (celkem)} &= 21\,862,63 \text{ EUR}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 GEI_{99} \text{ (snížený o odvody na sociální zabezpečení)} &= 94\,553 - 21\,811,54 = \\
 &= 72\,741,46 \text{ EUR}
 \end{aligned}$$

$$\text{Zaměstnanecký odpočet} = 72\,741,46 * 0,1 = 7\,274,15 \text{ EUR}$$

$$GEI_{99} \text{ (snížený o zaměstnanecký odpočet)} = 72\,741,46 - 7\,274,15 = 65\,467,31 \text{ EUR}$$

$$IT_{99} = 2\,392,6 + (65\,467,31 - 26\,792) * 0,3 = 14\,705,54 \text{ EUR}$$

SSC_{ER99} (zdravotní pojištění) = $94\,553 * 0,1284 = 12\,138,04$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění dlouhodobé péče) = $94\,553 * 0,003 = 283,60$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na slevu pro rodiny) = $94\,553 * 0,0345 = 3\,261,39$ EUR
 SSC_{ER99} (starobní pojištění 1) = $94\,553 * 0,0185 = 1\,748,86$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění zranění na pracovišti) = $94\,553 * 0,03 = 2\,835,99$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na odbory) = $94\,553 * 0,00016 = 15,13$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na bydlení) = $94\,553 * 0,005 = 472,67$ EUR
 SSC_{ER99} (starobní pojištění 2) = $38\,616 * 0,0855 = 3\,301,57$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění nezaměstnanosti) = $94\,553 * 0,04 = 3\,381,32$ EUR
 SSC_{ER99} (národní insolvenční fond) = $94\,553 * 0,0025 = 236,33$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Arrco T1) = $38\,616 * 0,0465 = 1\,795,64$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Agff T1) = $38\,616 * 0,012 = 463,39$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Arrco T2) = $77\,232 * 0,1215 = 9\,383,69$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Agff T2) = $77\,232 * 0,013 = 1\,004,02$ EUR
 SSC_{ER99} (celkem) = $40\,730,75$ EUR

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{14\,705,54 + 21\,862,63 + 40\,730,75}{94\,553 + 40\,730,75} = 57,14\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$IT_{90} = 2\,143,64$ EUR

$SSC_{EE90} = 12\,060$ EUR

$SSC_{ER90} = 20\,929,75$ EUR

$GEI_{90} = 38\,752$ EUR

$$PTO = \frac{\frac{14\,705,54 + 21\,862,63 + 40\,730,75 - (2\,143,64 + 12\,060 + 20\,929,75)}{2\,143,64 + 12\,060 + 20\,929,75}}{\frac{94\,553 + 40\,730,75 - (38\,752 + 20\,929,75)}{38\,752 + 20\,929,75}} = 0,9474$$

Řecko

$GEI_{99} = 32\,633$ EUR

$SSC_{EE99} = 5\,543,55 * 0,39 = 2\,162$ EUR

GEI_{99} snížený o odvody na sociální zabezpečení = $30\,471$ EUR

Zaměstnanecká sleva = $1\,200$ EUR

$IT_{99} = 5\,500 + (30\,471 - 25\,000) * 0,32 = 7\,250,72$ EUR

IT_{99} (po slevě) = $6\,050,72$ EUR

Solidární zvýšení = $55,933 + ((30\,471 - 6\,050,72) - 20001) * 0,014 = 101$ EUR

$SSC_{ER99} = 5\,543,55 * 0,61 = 3\,381,57$ EUR

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{6\,050,72 + 2\,162 + 3\,381,57}{32\,633 + 3\,381,57} = 32,47\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$IT_{90} = 837 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE90} = 2\,162 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER90} = 3\,381,57 \text{ EUR}$$

$$GEI_{90} = 15\,512 \text{ EUR}$$

$$PTO = \frac{\frac{6\,050,72 + 2\,162 + 3\,381,57 - (837 + 2\,162 + 3\,381,57)}{837 + 2\,162 + 3\,381,57}}{\frac{32\,633 + 3\,381,57 - (15\,512 + 3\,381,57)}{15\,512 + 3\,381,57}} = 0,9192$$

Švédsko

$$GEI_{99} = 659\,305 \text{ SEK}$$

$$\text{Základní odpočet} = 13\,100 \text{ SEK}$$

$$SSC_{EE99} = 29\,400 \text{ SEK}$$

$$GEI_{99} \text{ snížený o odvody na sociální zabezpečení a základní odpočet} = 616\,605 \text{ SEK}$$

$$IT_{99} \text{ (státní daň)} = 41\,720 + (616\,605 - 430\,200) * 0,2 = 79\,001 \text{ SEK}$$

$$IT_{99} \text{ (místní daň)} = 616\,605 * 0,32 = 197\,313,6 \text{ SEK}$$

$$IT_{99} \text{ (celkem)} = 234\,698,60 \text{ SEK}$$

$$SSC_{ER99} = 659\,305 * 0,3142 = 207\,153,63 \text{ SEK}$$

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{234\,698,60 + 29\,400 + 207\,153,63}{659\,305 + 207\,153,63} = 54,39\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$IT_{90} = 111\,006,58 \text{ SEK}$$

$$SSC_{EE90} = 27\,096,44 \text{ SEK}$$

$$SSC_{ER90} = 121\,624,31 \text{ SEK}$$

$$GEI_{90} = 387\,092 \text{ SEK}$$

$$PTO = \frac{\frac{234\,698,60 + 29\,400 + 207\,153,63 - (111\,006,58 + 27\,096,44 + 121\,624,44)}{111\,006,58 + 27\,096,44 + 121\,624,44}}{\frac{659\,305 + 207\,153,63 - (387\,092 + 121\,624,31)}{387\,092 + 121\,624,31}} = 1,1581$$

Česká Republika

$$GEI_{99} = 674\,078 \text{ Kč}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (sociální pojištění)} = 674\,078 * 0,25 = 168\,519,50 \text{ Kč}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (zdravotní pojištění)} = 674\,078 * 0,09 = 60\,667,02 \text{ Kč}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (celkem)} = 229\,186,52$$

$$\text{Upravený základ daně (po zaokrouhlení)} = 903\,200 \text{ Kč}$$

$$IT_{99} = 135\,480 \text{ Kč}$$

Sleva na poplatníka = 24 840 Kč

IT₉₉ (po slevě) = 110 640 Kč

SSC_{EE99} (sociální pojištění) = 674 078 * 0,065 = 43 815,07 Kč

SSC_{EE99} (zdravotní pojištění) = 674 078 * 0,0035 = 23 592,73 Kč

SSC_{EE99} (celkem) = 67 407,80 Kč

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{110\,640 + 67\,407,80 + 229\,186,52}{674\,078 + 229\,186,52} = 45,08\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

IT₉₀ = 44 260 Kč

SSC_{EE90} = 34 402,40 Kč

SSC_{ER90} = 116 968,16 Kč

GEI₉₀ = 344 024 Kč

$$PTO = \frac{\frac{110\,640 + 67\,407,80 + 229\,186,52 - (44\,260 + 34\,402,40 + 116\,968,16)}{44\,260 + 34\,402,40 + 116\,968,16}}{\frac{674\,078 + 229\,186,52 - (344\,024 + 116\,968,16)}{344\,024 + 116\,968,16}} = 1,1274$$

Rumunsko

GEI₉₉ = 32 154 RON

SSC_{EE99} (všechny fondy dohromady) = 32 154 * 0,21 = 6 752,34 RON

Základní odpočet (po zaokrouhlení) = 70 RON

GEI₉₉ (po odpočtech za sociální zabezpečení a základního odpočtu) = 24 561,66 RON

IT₉₉ = 24 561,66 * 0,16 = 3 929,87 RON

SSC_{ER99} (všechny fondy dohromady) = 32 154 * 0,23 = 7 395,42 RON

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{3\,929,87 + 6\,752,34 + 7\,395,42}{32\,154 + 7\,395,42} = 45,71\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

IT₉₀ = 1 935,04 RON

SSC_{EE90} = 4 108,02 RON

SSC_{ER90} = 4 499,26 RON

GEI₉₀ = 19 562 RON

$$PTO = \frac{\frac{3\,929,87 + 6\,752,34 + 7\,395,42 - (1\,935,04 + 4\,108,02 + 4\,499,26)}{1\,935,04 + 4\,108,02 + 4\,499,26}}{\frac{32\,154 + 7\,395,42 - (19\,562 + 4\,499,26)}{19\,562 + 4\,499,26}} = 1,1104$$

Kypr

$$GEI_{99} = 91\,060 \text{ CYP}$$

$$SSC_{EE99} (\text{sociální pojištění}) = 54\,396 * 0,078 = 4\,242,89 \text{ CYP}$$

$$SSC_{EE99} (\text{zdravotní pojištění}) = 91\,060 * 0,063 = 5\,736,78 \text{ CYP}$$

$$SSC_{EE99} (\text{celkem}) = 9\,979,67 \text{ CYP}$$

$$\text{Odpočet za odvody na sociální pojištění} = 4\,242,89 \text{ CYP}$$

$$\text{Odpočet za odvody na zdravotní pojištění} = 91\,060 * 0,015 = 1\,365,90 \text{ CYP}$$

$$GEI_{99} (\text{snížený o odpočty}) = 85\,451,21 \text{ CYP}$$

$$IT_{99} = 10\,885 + (85\,451,21 - 60\,000) * 0,35 = 19\,792,92 \text{ CYP}$$

$$SSC_{ER99} (\text{sociální pojištění všechny fondy krom fondu sociální koheze}) = 54\,396 * 0,095 = 5\,167,62 \text{ CYP}$$

$$SSC_{ER99} (\text{fond sociální koheze}) = 91\,060 * 0,02 = 1\,821,20 \text{ CYP}$$

$$SSC_{ER99} (\text{zdravotní pojištění}) = 91\,060 * 0,04 = 3\,642,40 \text{ CYP}$$

$$SSC_{ER99} (\text{celkem}) = 10\,631,22 \text{ CYP}$$

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L,99} = \frac{19\,792,92 + 9\,979,67 + 10\,631,22}{91\,060 + 10\,631,22} = 39,73 \%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$IT_{90} = 1\,610,21 \text{ CYP}$$

$$SSC_{EE90} = 4\,283,02 \text{ CYP}$$

$$SSC_{ER90} = 4\,708,28 \text{ CYP}$$

$$GEI_{90} = 30\,376 \text{ CYP}$$

$$PTO = \frac{19\,792,92 + 9\,979,67 + 10\,631,22 - (1\,610,21 + 4\,283,02 + 4\,708,28)}{\frac{1\,610,21 + 4\,283,02 + 4\,708,28}{91\,060 + 10\,631,22 - (30\,376 + 4\,708,28)}} = 1,4807$$

Bulharsko

$$GEI_{99} = 28\,062 \text{ BGN}$$

$$SSC_{EE99} = 28\,062 * 0,129 = 3\,620 \text{ BGN}$$

$$GEI_{99} (\text{snížený o odvody na sociální zabezpečení}) = 24\,422 \text{ BGN}$$

$$IT_{99} = 24\,422 * 0,1 = 2\,442,2 \text{ BGN}$$

$$SSC_{ER99} = 28\,062 * 0,181 = 5\,079,22 \text{ BGN}$$

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L,99} = \frac{2\,442,2 + 3\,620 + 5\,079,22}{28\,062 + 5\,079,22} = 33,62 \%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

$$IT_{90} = 1\,172,54 \text{ BGN}$$

$$SSC_{EE90} = 1\,736,60 \text{ BGN}$$

$$SSC_{ER90} = 2\,436,62 \text{ BGN}$$

$$GEI_{90} = 13\,462 \text{ BGN}$$

$$PTO = \frac{\frac{2\,442,2 + 3\,620 + 5\,079,22 - (1\,172,54 + 1\,736,60 + 2\,436,62)}{1\,172,54 + 1\,736,60 + 2\,436,62}}{\frac{28\,062 + 5\,079,22 - (13\,462 + 2\,436,62)}{13\,462 + 2\,436,62}} = 1$$

Příklad výpočtu pro dva dospělé a dvě vyživované děti žijící ve společné domácnosti – Francie

$$GEI_{99} = 94\,553 \text{ EUR}$$

Muž

$$GEI_{99} = 94\,553 * 1,02 = 96\,444 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (zdravotní pojištění)} = 96\,444 * 0,0075 = 723,33 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (starobní pojištění 1)} = 96\,444 * 0,0035 = 337,55 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (univerzální sociální příspěvek)} = (96\,444 * 0,9825) * 0,075 = 7\,106,72 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (příspěvek na dluh systému sociálního pojištění)} = (96\,444 * 0,9825) * 0,005 = 473,78 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (starobní pojištění 2)} = 38\,616 * 0,069 = 2\,664,50 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (pojištění nezaměstnanosti)} = 96\,444 * 0,024 = 2\,314,66 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Arrco T1)} = 38\,616 * 0,031 = 1\,197,10 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Agff T1)} = 38\,616 * 0,008 = 308,93 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Arrco T2)} = 77\,232 * 0,081 = 6\,255,79 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (penzijní fond Agff T2)} = 77\,232 * 0,009 = 695,09 \text{ EUR}$$

$$SSC_{EE99} \text{ (celkem)} = 22\,077,45 \text{ EUR}$$

$$GEI_{99} \text{ (snížený o odvody na sociální zabezpečení)} = 96\,444 - 22\,077,45 = 77\,102,24 \text{ EUR}$$

$$\text{Zaměstnanecký odpočet} = 77\,102,24 * 0,1 = 7\,710,22 \text{ EUR}$$

$$GEI_{99} \text{ (snížený o zaměstnanecký odpočet)} = 77\,102,24 - 7\,710,22 = 69\,392,02 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (zdravotní pojištění)} = 96\,444 * 0,1284 = 12\,383,41 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (pojištění dlouhodobé péče)} = 96\,444 * 0,003 = 289,33 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (příspěvek na slevu pro rodiny)} = 96\,444 * 0,0345 = 3\,327,32 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (starobní pojištění 1)} = 96\,444 * 0,0185 = 1\,784,21 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (pojištění zranění na pracovišti)} = 96\,444 * 0,03 = 2\,893,32 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (příspěvek na odbory)} = 96\,444 * 0,00016 = 15,43 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (příspěvek na bydlení)} = 96\,444 * 0,005 = 482,22 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (starobní pojištění 2)} = 38\,616 * 0,0855 = 3\,301,57 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (pojištění nezaměstnanosti)} = 96\,444 * 0,04 = 3\,857,76 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (národní insolvenční fond)} = 96\,444 * 0,0025 = 241,11 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (penzijní fond Arrco T1)} = 38\,616 * 0,0465 = 1\,795,64 \text{ EUR}$$

$$SSC_{ER99} \text{ (penzijní fond Agff T1)} = 38\,616 * 0,012 = 463,39 \text{ EUR}$$

SSC_{ER99} (penzijní fond Arrco T2) = $77\,232 * 0,1215 = 9\,383,69$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Agff T2) = $77\,232 * 0,013 = 1\,004,02$ EUR
 SSC_{ER99} (celkem) = $41\,226,40$ EUR

Žena

$GEI_{99} = 94\,553 * 0,98 = 92\,662$ EUR

SSC_{EE99} (zdravotní pojištění) = $92\,662 * 0,0075 = 694,97$ EUR
 SSC_{EE99} (starobní pojištění 1) = $92\,662 * 0,0035 = 324,32$ EUR
 SSC_{EE99} (univerzální sociální příspěvek) = $(92\,662 * 0,9825) * 0,075 = 6\,828,03$ EUR
 SSC_{EE99} (příspěvek na dluh systému sociálního pojištění)
 = $(92\,662 * 0,9825) * 0,005 = 455,20$ EUR
 SSC_{EE99} (starobní pojištění 2) = $38\,616 * 0,069 = 2\,664,50$ EUR
 SSC_{EE99} (pojištění nezaměstnanosti) = $92\,662 * 0,024 = 2\,223,89$ EUR
 SSC_{EE99} (penzijní fond Arrco T1) = $38\,616 * 0,031 = 1\,197,10$ EUR
 SSC_{EE99} (penzijní fond Agff T1) = $38\,616 * 0,008 = 308,93$ EUR
 SSC_{EE99} (penzijní fond Arrco T2) = $77\,232 * 0,081 = 6\,255,79$ EUR
 SSC_{EE99} (penzijní fond Agff T2) = $77\,232 * 0,009 = 695,09$ EUR
 SSC_{EE99} (celkem) = $21\,647,80$ EUR

GEI_{99} (snížený o odvody na sociální zabezpečení) = $92\,662 - 21\,647,80 =$
 = $73\,642,49$ EUR

Zaměstnanecký odpočet = $73\,642,49 * 0,1 = 7\,364,25$ EUR

GEI_{99} (snížený o zaměstnanecký odpočet) = $73\,642,49 - 7\,364,25 = 66\,278,24$ EUR

SSC_{ER99} (zdravotní pojištění) = $92\,662 * 0,1284 = 11\,897,80$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění dlouhodobé péče) = $92\,662 * 0,003 = 277,99$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na slevu pro rodiny) = $92\,662 * 0,0345 = 3\,196,84$ EUR
 SSC_{ER99} (starobní pojištění 1) = $92\,662 * 0,0185 = 1\,714,25$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění zranění na pracovišti) = $92\,662 * 0,03 = 2\,779,86$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na odbory) = $92\,662 * 0,00016 = 14,83$ EUR
 SSC_{ER99} (příspěvek na bydlení) = $92\,662 * 0,005 = 463,31$ EUR
 SSC_{ER99} (starobní pojištění 2) = $38\,616 * 0,0855 = 3\,301,57$ EUR
 SSC_{ER99} (pojištění nezaměstnanosti) = $92\,662 * 0,04 = 3\,706,48$ EUR
 SSC_{ER99} (národní insolvenční fond) = $92\,662 * 0,0025 = 231,66$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Arrco T1) = $38\,616 * 0,0465 = 1\,795,64$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Agff T1) = $38\,616 * 0,012 = 463,39$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Arrco T2) = $77\,232 * 0,1215 = 9\,383,69$ EUR
 SSC_{ER99} (penzijní fond Agff T2) = $77\,232 * 0,013 = 1\,004,02$ EUR
 SSC_{ER99} (celkem) = $40\,235,10$ EUR

Společné zdanění

$GEI_{99} = 189\,106$ EUR

GEI₉₉ (snížený o zaměstnanecký odpočet a odvody do fondů sociálního zabezpečení)
 = 69 392,02 + 66 278,24 = 135 670,26 EUR

Počet jednotek: 3

GEI₉₉ (na jednotku) = 45 223,42 EUR

IT₉₉ = ((45 223,42 - 9 700) * 0,14) * 3 = 14 919,84 EUR

SSC_{EE99} = 22 077,45 + 21 647,80 = 43 725,25 EUR

SSC_{ER99} = 41 226,40 + 40 235,10 = 81 461,5 EUR

Ukazatel TW_L byl vypočten dle vzorce č. 1 následovně:

$$TW_{L99} = \frac{14\,919,84 + 43\,725,25 + 81\,461,5}{189\,106 + 81\,461,5} = 51,78\%$$

Ukazatel PTO byl vypočten dle vzorce č. 5 následovně:

IT₉₀ = 2 937,97 EUR

SSC_{EE90} = 24 051,85 EUR

SSC_{ER90} = 41 767,47 EUR

GEI₉₀ = 77 504 EUR

$$PTO = \frac{\frac{14\,919,84 + 43\,725,25 + 81\,461,5 - (2\,937,97 + 24\,051,85 + 41\,767,47)}{2\,937,97 + 24\,051,85 + 41\,767,47}}{\frac{189\,106 + 81\,461,5 - (77\,504 + 41\,767,47)}{77\,504 + 41\,767,47}} = 0,8181$$